

II. Drätselkammaren.

Då de förnämsta af Drätselkammaren handlagda ärenden redan under föregående afdelning blifvit anförda, upptagas här endast följande:

a) Ärenden beträffande förvaltningen af stadens fasta gods.

Försäljning af
tomter.

Dels på grund af särskilda utaf Stadsfullmäktige gifna, i det föregående redan berörda bemyndigande, dels i stöd af Drätselkammaren jemlikt dess reglemente tillkommande befogenhet att genom offentlig auktion försälja staden tillhöriga, odisponerade tomter, försälde Drätselkammaren under året nedan upptagne bostads- och fabriksstomter, å hvilka, sedan för densamma fastställda löseskillingar antingen kontant erlagts eller gäldats genom utfärdande af i tomten in-tecknade eller med borgen försedda skuldförbindelser, salubref af Kammaren å stadens vägnar utfärdades:

Quarter N:o	Tomt N:o	Gata	Köparen	Tomtens areal m ²	Enhets-pris Fmk	Köpeskil- lingens belopp Fmk
291	13	Sörnäs standväg	Ingeniör Gottfr. Strömberg	4,380,705	7 —	30,664 90
293	25	D:o d:o	Helsingfors Yllefabriks Aktiebolag	6,885,000	3 59	51,000 —
"	27	D:o d:o	Densamme	7,312,070		
151	8—18	Kronbergs-	Handlanden Julius Tallberg . . .	2,183,250	15 12	33,000 —
186	8—16	Lökholms-	Firman P. Sidorows Suomalainen Kalustokauppa Osakeyhtiö . . .	1,819,375	9 87	17,950 —
152	20—34	Kronbergs-	Helsingfors Magasins Aktiebolag	2,886,400	17 —	49,068 80
134	1	Peters-	Fröken Annie Furuhielm	2,238,397	20 —	44,767 94
300	3	Broholms-	Öfverkamrer K. R. Ignatius . . .	1,268,730	20 —	25,374 60
"	5	D:o	Densamme	1,272,540	20 —	25,450 80
289	20	Östra chausséen	Kanslirådet K. L. Lindeberg . . .	11,148,500	4 51	50,316 75
"	22	D:o d:o	Densamme	11,108,500	3 06	33,988 25
188	18—32	Lökholms-	Helsingfors Magasins Aktiebolag	2,886,400	17 —	49,068 80
296	7	Neckens gränd	Ingeniör Adolf Stenberg	18,297,770	3 —	54,893 31
292	6	D:o d:o	Maskin- och Brobygg-nads Aktie- bolaget	18,905,887	1 56	29,230 51
294	3	Aspnäs-	Densamme	3,739,500	5 50	20,567 25
"	6	Östra chausséen	D:o	28,105,500	2 62	73,476 25
"	8	D:o d:o	D:o	3,677,400	5 50	20,225 70
"	9	Sörnäs strandväg	D:o	6,213,425	5 31	32,981 45

Utarrenderade
lägenheter.

I stöd af Stadsfullmäktiges dels under året dels tidigare fattade beslut afslutade Drätselkammaren legoaf-tal beträffande staden tillhörig jord uti följande fall:

N:o å kartan	Lägenhetens namn	Areal m ²	Arrendatorns namn	Arrende- tidens utgång	Grundränta	Ärlig per- centage- gåld Fmg.
37	Berghäll, bostads- tomt N:o 9 vid 1:sta linien	3,864,000	Föreningen för lyttas bistånd ¹⁾	1927	dec. 31	Arren- defritt
—	D:o bostadstomt N:o 10 vid 2:dra linien		Densamme ¹⁾	1927	” ”	d:o
—	D:o bostadstomt N:o 33 vid 2:dra linien	1,734,600	Snickaren J. A. Laaksonen ²⁾	1927	” ”	314
—	D:o bostadstomt N:o 23 vid 3:dje linien	1,373,350	Konduktören O. E. Lund och Byggmästaren K. J. Winqvist ³⁾	1927	” ”	233
—	D:o bostadstomt N:o 30 vid 3:dje linien	1,619,500	Byggmästaren G. F. Willandt ⁴⁾	1927	” ”	279
—	D:o bostadstomt N:o 32 vid 3:dje linien	1,578,000	Densamme ⁵⁾	1927	” ”	273
—	D:o bostadstomt N:o 34 vid 3:dje linien	1,722,000	Byggnads- och bostadsaktiebol- aget „Terä“ ⁶⁾	1927	” ”	511
—	Gammelstaden, upp- lagsplats för is	—	Fabrikanten A. L. Hartvall ⁷⁾	6 mån.	upps.	Tillsvidare 40
54	Humleberg, tomt N:o 15	6,130,000	Muraren Aug. Lundell ⁸⁾	1912	dec. 31	260
—	D:o tomt N:o 17	7,149,000	Arkitekten K. S. Sandelin ⁹⁾	1927	” ”	213
23	Hörneberg, tomt litt. B.	3,150,000	Wilh. Andsténs fabriksaktiebo- lag ¹⁰⁾	1901	” ”	470
—	D:o tomt litt. C.	1,725,000	Arbetaren J. Alander ¹⁰⁾	1901	” ”	260
—	D:o d:o d:o D.	1,585,000	Enkefru Ajalin ¹⁰⁾	1901	” ”	240
—	D:o d:o d:o E.	1,250,000	Fabrikanten Otto Andstén ¹⁰⁾	1901	” ”	170
—	Mejlans, villalot- terna N:ris 22, 23, 24, 25 och 26	—	Trädgårdsmästaren F. Sundstén ¹¹⁾	6 mån.	upps.	Tillsvidare 100
—	D:o tomtplats	—	Arbetaren K. G. Dubb ¹²⁾	1902	okt. 31	60
—	D:o lott af Tullän- gen	—	Densamme ¹²⁾	1902	” ”	32
—	D:o tomtplats	—	Målaren A. Bäckström ¹³⁾	1902	” ”	50
—	D:o lott af Tullän- gen	—	Densamme ¹³⁾	1902	” ”	32
21	Sörnäs, området litt. A.	1,850,000	Naftaindustribolaget Kavkas ¹⁴⁾	1917	dec. 31	400

¹⁾ Drks prot. den 26 mars § 29. — ²⁾ D:o d:o den 11 febr. § 23. — ³⁾ D:o d:o den 11 febr. § 22. — ⁴⁾ D:o d:o den 29 april § 5. — ⁵⁾ D:o d:o den 11 nov. § 11. — ⁶⁾ D:o d:o den 16 dec. § 14. — ⁷⁾ D:o d:o den 25 juni § 5. — ⁸⁾ D:o d:o den 16 dec. § 13. — ⁹⁾ D:o d:o den 11 mars § 29. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 2 sept. § 24. — ¹¹⁾ D:o d:o den 11 nov. § 1. — ¹²⁾ D:o d:o den 18 nov. § 18. — ¹³⁾ D:o d:o den 25 nov. § 29. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 2 dec. § 14.

—	D:o ott område af plantagen N:ris 17—20	—	Densamme ¹⁾	1917	dec.	31	—	120	—
—	D:o upplagsplatserna N:ris 3, 4, 9, 10 och 12	—	Firman T. & J. Salvesen ²⁾ . . .	1907	”	”	—	1,425	—
—	D:o upplagsplatserna N:ris 7 och 8 samt ett område invid lott 7	—	Handlanden K. H. Renlund ³⁾ . . .	1907	”	”	—	700	—
79	Ulrikasborgs park, bad- och simhusen	—	Doktor E. Juslin ⁴⁾	1899	”	”	—	4,000	—
—	D:o brunns huset	—	Fru Maexmontan-Knief ⁵⁾	1900	”	”	—	8,000	—
15	Wallgård, tillskottsområde	—	Tillsvidare						
16a	Ås, fabriksstomt	—	Sörnäs Snickeriaktiebolag ⁶⁾	2 mån.	upps.		—	742	—
		—	Fabriksfirman J. & O. Hahl ⁷⁾	1907	dec.	31	—	200	—

Förlängning af arrenderätten.

På tidigare framhållna skäl (pg. 18) beviljades följande arrendatorer förlängning af deras tidigare erhållna arrenderätt:

N:o	Lägenhetens namn	Arrendator	Förlängd arrendetid				Arrende-afgäld Fm.	
			från	till				
79	Brunnsparken	V. Häradsh. G. V. Boijer ⁸⁾	1899	juni 20	1924	dec. 31	290	—
	D:o d:o	N:o 6 V. Landtm. F. O. Immell ⁹⁾	1901	mars 6	1926	” ”	272	—
	Paloholmen	Kommerser. V. Ek ¹⁰⁾	1898	jan. 1	1917	” ”	80	—

Arrendefrihet för Djurgårdsvillan N:o 7.

På grund af Stadsfullmäktiges derom fattade beslut ¹¹⁾ beviljades Föreningen „De blindas vänner“ arrendefrihet för den af föreningen disponerade Djurgårdsvillan N:o 7, räknadt från och med år 1897.

Arrendenedsättningar.

För villalägenheten N:o 27 Fogelvik blef arrendet nedsatt ¹²⁾ till 663 mark 64 penni, räknadt från den 1 Januari 1898, och för Sörnäs plantagen N:ris 17—20 med 120 mark ¹³⁾.

Tillfälliga legoafstal.

Legoaftal af mera tillfällig natur angående staden tillhöriga mindre, dels för odling dels till upplag m. m. lämpliga platser träffades dessutom af Drätselkammaren på kortare tid uti följande fall.

¹⁾ Drks prot. den 2 dec. § 14. — ²⁾ D:o d:o den 30 dec. § 9. — ³⁾ D:o d:o den 30 dec. § 10. — ⁴⁾ D:o d:o den 1 april § 10. — ⁵⁾ D:o d:o den 29 juli § 9. — ⁶⁾ D:o d:o den 4 nov. § 23. — ⁷⁾ D:o d:o den 15 april § 9. — ⁸⁾ D:o d:o den 11 nov. § 12. — ⁹⁾ D:o d:o den 11 nov. § 13. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 9 dec. § 23. — ¹¹⁾ Se pg. 19. — ¹²⁾ Se pg. 6. — ¹³⁾ Se pg. 14—16.

Arrendeplats	Arrendatorns namn	Arrende- tidens utgång	Arrende- afgift Fmg.	Anm.
<i>Aspnäs</i> , plantage	Trädgårdsm. Ivan Sokoloff ¹⁾	1898 dec. 31	70 —	per år
<i>Brunnsparcken</i> , ölhallen	Restauratören N. Håkansson ²⁾	Tillsvidare	75 —	” månad
<i>D:o</i> kugelbanan	Handlanden K. J. Hjelt ³⁾	1898 maj 1	400 —	”
<i>Dockstorget</i> , upplagsplats	Konditor John Catani och K. Fazer ⁴⁾	Tillsvidare	10 —	” ”
<i>Fjälldal</i> , plats för oljemagasin	Firman Westerlund & Co ⁵⁾	d:o	80 —	” år
<i>Fredriksbergs station</i> , upplagsplats	Jernvägsstyrelsen ⁶⁾	2 mån. upps	180 —	” ”
<i>Grösviken</i> , d:o	Byggnästaren Odert Laine ⁷⁾	d:o d:o	50 —	” ”
<i>Hagnäs torg</i> , förevisningstält	Herr V. W. Björkdahl ⁸⁾ . . .	Tillsvidare	15 —	” vecka
<i>D:o</i> skjutbana	Kolportören J. W. Grönroos ⁹⁾	d:o	10 —	” ”
<i>D:o</i> förevisningstält	Menageriegarinnan L. Bono ¹⁰⁾	d:o	10 —	” ”
<i>D:o</i> karusellplats	Karusellegaren F. Prüss ¹¹⁾ . .	d:o	20 —	” ”
<i>D:o</i> förevisningstält	Panoramaförevisaren N. P. Ohlson ¹²⁾	d:o	12 —	” ”
<i>D:o</i> skjutbana	Karusellegaren F. Prüss ¹³⁾ . .	d:o	10 —	” ”
<i>D:o</i> plåtkastningstält	Fröken Martha Lindgren ¹⁴⁾	d:o	10 —	” ”
<i>D:o</i> ångkarusellplats	Impressarion K. Kühn ¹⁵⁾ . . .	d:o	20 —	” ”
<i>D:o</i> plats för fonograf	Arbetaren J. R. Karppinen ¹⁶⁾	d:o	10 —	” ”
<i>Hermanstad</i> , ängslott	Pyroteknikern E. Forsbäck ¹⁷⁾	d:o	40 —	” år
<i>D:o</i> d:o	Timmermannen M. Gustafsson Sweins ¹⁸⁾	d:o	4 —	” ”
<i>Hörneberg</i> , stenbrott	Arbetaren J. G. Makkonen ¹⁹⁾	d:o	100 —	” ”
<i>D:o</i> d:o	Stenhug. J. H. Jakobsson ²⁰⁾	d:o	72 —	” ”
<i>Janssonska odlingarna</i> , stenbrott med upplagsplats	<i>D:o</i> K. Jansson ²¹⁾	d:o	200 —	” ”
<i>Jernvägstorget</i> , annonskiosk	Rescinspektören I. Juslin ²²⁾ . .	d:o	50 —	” ”
<i>Josafatsdal</i> , en del af	Diakonissanstalten ²³⁾	3 mån. upps.	150 —	” ”
<i>Kaisaniemi</i> , konfektautomater	Handl. K. F. Winter ²⁴⁾ . . .	Tillsvidare	30 —	” ”
<i>Kanaltorget</i> , <i>D:o</i>	Densamme ²⁴⁾	d:o	30 —	” ”

¹⁾ Drks prot. den 4 febr. §§ 23 & 30 dec. § 17. — ²⁾ *D:o* d:o den 1 april § 17. —

³⁾ *D:o* d:o den 25 juni § 3. — ⁴⁾ *D:o* d:o den 4 nov. § 21 och 23 dec. § 13. — ⁵⁾ *D:o* d:o den 28 okt. § 12. — ⁶⁾ *D:o* d:o den 30 dec. § 27. — ⁷⁾ *D:o* d:o den 28 okt. § 5. — ⁸⁾ *D:o* d:o den 22 april § 1. — ⁹⁾ *D:o* d:o den 22 april § 3. — ¹⁰⁾ *D:o* d:o den 29 april § 3. — ¹¹⁾ *D:o* d:o den 28 maj § 2. — ¹²⁾ *D:o* d:o den 10 juni § 4. — ¹³⁾ *D:o* d:o den 15 juli § 4. — ¹⁴⁾ *D:o* d:o den 5 aug. § 2. — ¹⁵⁾ *D:o* d:o den 12 aug. § 3. — ¹⁶⁾ *D:o* d:o den 26 aug. § 5. — ¹⁷⁾ *D:o* d:o den 10 juni § 31. — ¹⁸⁾ *D:o* d:o den 28 okt. § 39. — ¹⁹⁾ *D:o* d:o den 4 febr. § 7. — ²⁰⁾ *D:o* d:o den 4 febr. § 8. — ²¹⁾ *D:o* d:o den 23 dec. § 4. — ²²⁾ *D:o* d:o den 30 sept. § 33. — ²³⁾ *D:o* d:o den 30 dec. § 29. — ²⁴⁾ *D:o* d:o den 6 maj § 22.

Lappviksgatan, område	Justitieråd. F. Åhlström ¹⁾	1 års upps.	200	per år
Magasinskajen, plats för skjul	Finska Ångfartygs Aktiebolaget ²⁾	d:o	10	„ månad
Mejlans, karaktärsbyggnaden	Borgmästaren E. Öhman ³⁾	för sommaren	500	—
D:o ett område	Slagtaren K. G. Grönlund ⁴⁾	Tillsvidare	112 50	„ år
D:o tomtplats och del af tullängen	Målaren A. A. Bäckström ⁵⁾	på ett år	82	„ „
D:o tomtplats	Underofficern J. Jakobsson ⁶⁾	d:o	50	„ „
Narinken, magasinsplats	Handl. G. Barkoff ⁷⁾	Tillsvidare	200	„ „
Qvart. N:o 183, stenbrott	Stenbyggaren H. J. Stigell ⁸⁾	2 mån. upps.	20	„ „
Sandudd, upplagsplats	Sandudds tekniska asfaltfabrik ⁹⁾	Tillsvidare	160	„ „
Skatudden, d:o	Kontoristen F. Behm ¹⁰⁾	2 mån. upps.	10	„ månad
D:o d:o	Grosshandl. E. Almqvist ¹¹⁾	d:o	25	„ „
D:o d:o	Handl. Julius Tallberg ¹²⁾	1 mån. upps.	24	„ „
D:o d:o	Konditor John Catani ¹³⁾	1897 dec. 1	10	„ „
Skappsredaregatan, d:o vid	Byggmästaren A. N. Nyberg ¹⁴⁾	2 mån. upps.	100	„ år
Wallgård, stenbrott	Arbetaren Aug. Blomberg ¹⁵⁾	d:o	25	„ „

Vedgård invid
Fabriksparken.

Arrendefritt beviljade ¹⁶⁾ Drätselkammaren åt *Föreningen för Helsingfors Arbetshem och Nattherberge* på derom af föreningens bestyrelse gjord framställning rätt att under ytterligare ett års tid, räknadt från den 1 Juni, uppå derfor tidigare bestämda vilkor ¹⁷⁾ disponera den åt föreningen till vedgård upplätta platsen invid Fabriksparken.

Beviljande af
platser för säljningsstånd och
bord.

Under året beviljade ¹⁸⁾ Drätselkammaren 7 särskilda sökande mot en årlig afgift af 10 mark rätt att tillsvidare få å stadens odisponerade marker uppställa vagnar och skjul för försäljning af kaffe, läskdrycker, bröd, frukt, karameller m. m. Särskilda meddellösa personer tillätos dessutom att afgiftsfritt å enahanda marker uppställa dylika stånd och mindre bord för försäljning af nyssnämnda varor.

Utlekning af
mulbetesmark
och rätt till af-
bergning af gräs-
växt och vassa.

Rättigheten att uppbära afgifter för begagnande af stadens mulbetesmark ¹⁹⁾ uppläts af Drätselkammaren mot en ersättning af inalles 240

¹⁾ Drks prot. den 6 maj § 16. — ²⁾ D:o d:o den 8 april § 5. — ³⁾ D:o d:o den 21 jan. § 17. — ⁴⁾ D:o d:o den 7 jan. § 21. — ⁵⁾ D:o d:o den 4 febr. § 4. — ⁶⁾ D:o d:o den 2 sept. § 6. — ⁷⁾ D:o d:o den 19 aug. § 3. — ⁸⁾ D:o d:o den 30 dec. § 5. — ⁹⁾ D:o d:o den 8 juli § 12. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 1 april § 2. — ¹¹⁾ D:o d:o den 22 april § 15. — ¹²⁾ D:o d:o den 15 juli § 2. — ¹³⁾ D:o d:o den 4 nov. § 21. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 9 sept. § 2. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 16 dec. § 37. — ¹⁶⁾ D:o d:o den 28 maj § 14. — ¹⁷⁾ 1893 års berättelse pg. 114. — ¹⁸⁾ Drks prot. den 18 febr. § 1, den 11 mars § 8, den 22 april § 4, den 29 april § 1, den 29 april § 10, den 3 juni § 4, den 10 juni § 2. — ¹⁹⁾ D:o d:o den 28 jan. § 19, den 25 febr. §§ 18 & 19, den 11 febr. § 8.

mark samt rättigheten att afberga gräsväxten ¹⁾ a särskilda odisponerade områden äfvensom vassan ²⁾ ikring stadens holmar för sammanlagdt 208 mark.

Till följd af gjorda ansökningar och förestäld utredning om åtkomsten godkände Drätselkammaren de arrendeöfverlåtelse, genom hvilka nedannämnda personer för återstoden af förut bestämd legotid förvärfvat sig besittningsrätten till följande utom den egentliga staden belägna lägenheter:

Öfverlåtelse af arrenderätt.

N:o	Lägenheten namn	Den nye innehafvaren
37	<i>Berghäll:</i>	
	Andra linien tomt N:o 4 . . .	Fru S. M. Karlund ³⁾ .
	” ” ” N:o 8 . . .	Enkefru Maria Boman ⁴⁾ .
	” ” ” N:o 21 . . .	Hyrkuskarne K. G. Blomqvist o. K. O. Granqvist ⁵⁾ .
	” ” ” N:o 33 . . .	Byggmästaren G. F. Willandt ⁶⁾ .
	Tredje ” ” N:o 13 . . .	Maskinmästaren J. O. Lindbohm ⁷⁾ .
	” ” ” N:o 17 . . .	Kanslisten A. Koroleff ⁸⁾ .
	” ” ” N:o 18 . . .	Målarvärdaren N. G. Gumnerus ⁹⁾ .
	” ” ” N:o 20 . . .	Rusthållaren K. A. Rosenberg ¹⁰⁾ .
	Ejderde ” ” N:o 6 . . .	Veterinärerna O. Lindström och O. Silfver ¹¹⁾ .
	” ” ” N:o 18 . . .	Fröken Fredrika Aurora Helenius ¹²⁾ .
—	<i>Djurgården</i> , velocipedbana . . .	Asfaltören A. Pelander och A. Lind ¹³⁾ .
	” villan N:o 4 . . .	Vaktmästarens sonen G. A. Söderberg ¹⁴⁾ .
	” ” N:o 9 . . .	Godsegaren E. Silfvast ¹⁵⁾ .
27	<i>Fågelvik</i>	Kanslirådet K. L. Lindberg ¹⁶⁾ .
—	<i>Gammelstaden</i> , färgerilägenheten	Aktiebolaget Helsingfors Mekaniska Väfveri ¹⁷⁾ .
—	<i>Hermanstad:</i>	
	Tomt N:o 2 i 1:sta kvarteret	Fångvaktaren K. Tornainen ¹⁸⁾ .
	” N:o 1b i 2:dra ”	H. J. Sairanen ¹⁹⁾ .
	” N:o 1c i 2:dra ”	Smeden A. A. Nyman ²⁰⁾ .
	” N:o 4 i 2:dra ”	Formanen G. Henriksson ²¹⁾ .
	” N:o 8 i 2:dra ”	Helsingfors stad ²²⁾ .
	” N:o 10 i 2:dra ”	Tulluppsyningsmannen Joh. Aug. Lindholm ²³⁾ .

¹⁾ Drks prot. den 17 juni § 1 och den 15 juli § 11. — ²⁾ D:o d:o den 17 juni § 12 och den 22 juli § 5. — ³⁾ D:o d:o den 9 sept. § 10. — ⁴⁾ D:o d:o den 23 sept. § 6. — ⁵⁾ D:o d:o den 28 jan. § 4. — ⁶⁾ D:o d:o den 9 dec. § 2. — ⁷⁾ D:o d:o den 16 dec. § 24. — ⁸⁾ D:o d:o den 29 april § 20. — ⁹⁾ D:o d:o den 4 mars § 22. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 7 okt. § 20. — ¹¹⁾ D:o d:o den 29 juli § 19. — ¹²⁾ D:o d:o den 23 sept. § 2. — ¹³⁾ D:o d:o den 4 mars § 8. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 4 mars § 9. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 11 mars § 3. — ¹⁶⁾ D:o d:o den 4 febr. § 18. — ¹⁷⁾ D:o d:o den 25 nov. § 6. — ¹⁸⁾ D:o d:o den 21 okt. § 28. — ¹⁹⁾ D:o d:o den 19 aug. § 24. — ²⁰⁾ D:o d:o den 26 mars § 35. — ²¹⁾ D:o d:o den 8 april § 34. — ²²⁾ D:o d:o den 10 juni § 30. — ²³⁾ D:o d:o den 9 dec. § 28.

	Tomt N:o 4 i 3:dje kvarteret	K. Åhrström ¹⁾ .
	” N:o 9 i 3:dje ”	Torghandlaren G. Tschesnekoff ²⁾ .
	” N:o 6 i 6:te ”	Otteliana Salminen ³⁾ .
	” N:o 5 i 7:de ”	Gördelmakaren O. M. Nurmi ⁴⁾ .
	” N:o 3 i 8:de ”	Handlanden J. Palomäki ⁵⁾ .
	” N:o 7b i 11:te ”	Helsingfors stad ⁶⁾ .
	” N:o 12b i 11:te ”	Fabriksarbetaren J. Eriksson ⁷⁾ .
	” N:o 2 i 16:de ”	Arbetaren O. W. Rautanen ⁸⁾ .
	” N:o 2 i 19:de ”	Helsingfors stad ⁹⁾ .
	” N:o 1 i 22:dra ”	Urmakaren L. J. Fogelström ¹⁰⁾ .
35 & 36	<i>Holmås och Sundsberg</i> villalotten F.	Fröken Matilda Gardtman ¹¹⁾ .
	<i>Humbleberg</i> , villan N:o 4	Handlaudehustrun E. K. Liljeström ¹²⁾ .
23	<i>Hörneberg</i> , villan A.	Enkefru W. Löppörens konkursmassa ¹³⁾ .
	<i>Majstad</i> :	
	Tomt N:o 2 i 1:sta kvarteret	Helsingfors stad ¹⁴⁾ .
	” N:o 5 i 1:sta ”	Ordningssmannen J. A. Rautell ¹⁵⁾ .
	” N:o 8 i 9:de ”	Lokomotivföraren O. W. Achrén ¹⁶⁾ .
25	<i>Surutoin</i> , bostadstomten N:o 25b	Hyrkusken K. W. Lindqvist ¹⁷⁾ .
59	<i>Taipale</i>	Assessor Kjöllerfelt ¹⁸⁾ .
79	<i>Ulrikaborgs brunnsparck</i> :	
	Vestra området villan N:o 5 .	Vicehöradschefingen G. A. Boijer ¹⁹⁾ .
	” ” ” N:o 6 .	Kommissionslandtm. O. Immell ²⁰⁾ .
16	<i>Ås</i> , bostadstomt N:o 15	Fru Wilhelmina Wirman ²¹⁾ .
	<i>D:o</i> , ” N:o 18	Enkefru K. Hellman ²²⁾ .
	<i>D:o</i> , ” N:o 22	Hyrkusken Joh. Jul. Eklund ²³⁾ .
	<i>D:o</i> , ” N:o 25	D:o F. M. Österdahl ²⁴⁾ .
	<i>Örnholmen</i> , vestra	Helsingfors stad ²⁵⁾ .

Afslutande af
nytt kontrakt
med arrendato-
rerna i Herman-
stad och Maj-
stad.

På grund af Stadsfullmäktiges beslut af den 22 April (se pg. 22) afslutade Drätselkammaren nya arrendekontrakt angående följande bostadstomter i förstäderna Hermanstad och Majstad: N:o 3 i 1:sta kvarteret, N:o 2 i 2:dra kvarteret, N:o 12 i 3:dje kvarteret, N:o 3 i 7:de kvarteret och N:o 7 i 17:de kvarteret af Hermanstad I; samt N:o 1 i 1:sta kvarteret, N:o 2 i 2:dra kvarteret, N:o 2 i 3:dje kvarteret, N:ris 7 och 8 i 5:te kvarteret, N:ris 2, 6, 7 och 8 i 9:de kvarteret, N:ris 4 och 5 i 12:te

1) Drks prot. den 23 dec. § 5. — 2) D:o d:o den 14 jan. § 16. — 3) D:o d:o den 16 dec. § 19. — 4) D:o d:o den 11 nov. § 34. — 5) D:o d:o den 5 aug. § 17. — 6) D:o d:o den 21 jan. § 27. — 7) D:o d:o den 29 juli § 21. — 8) D:o d:o den 3 juni § 12. — 9) D:o d:o den 30 dec. § 1. — 10) D:o d:o den 29 juli § 21. — 11) D:o d:o den 18 febr. § 30. — 12) D:o d:o den 25 febr. § 21. — 13) D:o d:o den 17 juni § 5. — 14) D:o d:o den 2 sept. § 33. — 15) D:o d:o den 25 nov. § 38. — 16) D:o d:o den 15 april § 24. — 17) D:o d:o den 1 april § 4. — 18) D:o d:o den 29 juli § 2. — 19) D:o d:o den 28 maj § 9. — 20) D:o d:o den 10 juni § 6. — 21) D:o d:o den 5 aug. § 5. — 22) D:o d:o den 1 juli § 9. — 23) D:o d:o den 11 nov. § 7. — 24) D:o d:o den 8 april § 7. — 25) D:o d:o den 25 juni § 13.

qvarteret, N:o 6 i 13:de qvarteret, N:ris 1 och 2 i 14:de qvarteret och N:o 2 b i Strandqvarteret af Majstad.

Med anledning af särskilda arrendatorers ansökningar om erhållande af den för intecknings vinnande i byggnaderna å deras arrendemark enligt lag erforderliga rättigheten att utan stadens hörande till annan person öfverlåta sin arrenderätt, beviljade Drätselkammaren, jemlikt Stadsfullmäktiges den 26 April och 3 September 1882 Kammaren gifna bemyndigande att afgöra sådana ärenden, dylik friare dispositionsrätt för följande utom staden belägna arrendelägenheter:

Beviljande af
friare disposi-
tionsrätt.

Berghäll, tomten N:o 7 vid 1:sta linien ¹⁾).

” ” ” 9 ” 1:sta ” ²⁾).

” ” ” 4 ” 2:dra ” ³⁾).

” ” ” 6 ” 2:dra ” ⁴⁾).

” ” ” 8 ” 2:dra ” ⁵⁾).

” ” ” 10 ” 2:dra ” ⁶⁾).

” ” ” 23 ” 3:dje ” ⁷⁾).

” ” ” 28 ” 3:dje ” ⁸⁾).

” ” ” 36 ” 3:dje ” ⁹⁾).

Brogård, ” ” 3 ¹⁰⁾).

Djurgårdsvillan N:o 9 ¹¹⁾).

Edesholmen, lägenheten N:o 131 ¹²⁾).

Humleberg, villan N:o 17 ¹³⁾).

Kinnevilla, lägenheten N:o 56 b ¹⁴⁾).

Malm, svingård N:o 43 c ¹⁵⁾).

Mejlans, villan N:o 20 ¹⁶⁾).

Örnholmen, östra ¹⁷⁾ samt samteliga uti föregående stycke uppräknade bostadstomter uti förstäderna Hermanstad och Majstad ¹⁸⁾).

I stället för att de från dessa lägenheter (med undantag af dem i Hermanstad och Majstad) utgående arrendeafgifterna förut varit säkerställda genom borgesförbindelser, blefvo nu på öffligt sätt vid den friare

1) Drks prot. den 6 maj § 11. — 2) D:o d:o den 8 juli § 11. — 3) D:o d:o den 10 juni § 3. — 4) D:o d:o den 11 mars § 13. — 5) D:o d:o den 1 april § 7. — 6) D:o d:o den 8 juli § 11. — 7) D:o d:o den 8 juli § 1. — 8) D:o d:o den 1 juli § 6. — 9) D:o d:o den 23 sept. § 17. — 10) D:o d:o den 18 febr. § 5. — 11) D:o d:o den 11 mars § 3 a. — 12) D:o d:o den 8 juli § 2. — 13) D:o d:o den 20 maj § 3. — 14) D:o d:o den 29 juli § 3. — 15) D:o d:o den 15 juli § 7. — 16) D:o d:o den 29 april § 22. — 17) D:o d:o den 8 april § 3. — 18) D:o d:o den 21 okt. §§ 30—49.

dispositionsrättens beviljande lägenheterna först intecknade staden till säkerhet för arrendeafgifternas utgörande.

Uthyrning af
Narinkbodas
och diskas.

Såvidt innehafvarene af mångleribodar och diskas å Narinken ordentligt erlagt sina hyresafgifter, fingo bodas och diskas mot tidigare bestämda lega af förre innehafvarene bibehållas.

Uthyrning af
stadens simhus.

Stadens simhus vid Brobergskajen, i Munkholmssundet och vid Asp-näs strand upplätos¹⁾ af Drätselkammaren för sommaren 1897 mot resp. 300, 190 och 223 marks ersättning till stadskassan åt enkan G. Wasström, enkan L. Andersson och arbetarehustrun S. Henell, med skyldighet för entreprenörerna att emot bestämd afgift af högst 5 penni i gången för envar simmare hålla simhusen tillgängliga för allmänheten samt att elever vid stadens folkskolor finge gratis under en timme på förmiddagen och en timme på eftermiddagen begagna simhusen; och ålägg det entreprenörerna tillse att ordning, skick och renlighet blefve iakttagna i simhusen.

Uppställning af
stolpar för
elektrisk belys-
ning.

På derom af Elektriska Belysnings Aktiebolaget härstädes vid särskilda Kammarens sammanträden gjord anhållan hade Drätselkammaren funnit godt för sin del bifalla²⁾ till uppställande i enlighet med Byggnadskontorets närmare anvisning af 3 st. ledningsstolpar å Norra kajen, 2 st. å Elisabetstorg, 2 st. å Högvaktstorget, 3 st. å Kanalgatan, 1 st. vid ryska kyrkan, 3 st. å Myntgatan, 3 st. å Fredriksgatan, 4 st. å Rådmsgatan, 1 st. vid Hamnbanan, 1 st. å Vestra kajen, 2 st. å Östra Henriks-gatan, 2 st. å Mariegatan, 2 st. å Andrégatan, 3 st. å Skatuddssqvären, 1 st. å Södra Esplanadgatan och 2 st. å Vestra Henriksgatan.

Saluplatsernas
å Kaserntorget
antal.

På Drätselkontorets derom gjorda förslag³⁾ inskränktes⁴⁾ de förut till 108 bestämda saluplatserna på Kaserntorget till 99 stycken. Utrymme för 108 saluplatser hade nämligen endast derigenom kunnat åstadkommas, att en del platser blifvit förlagda invid muren mot Kaserngatan och en annan del vid uppfarten mot Norra Magasinsgatan, hvilka områden emellertid vore behöfliga till trafikled för till mera bakom belägna saluplatser uti komplexen.

Disposition af
en äldre bygg-
nad i Hesperia
park.

Å Nykterhetsföreningen *Rauhas* vägnar hade å Drätselkammaren gjorts framställning, att den äldre byggnaden i Hesperia park, som varit uppläten till ett s. k. „Folkets hem“ i Tölö och stått under tillsyn af en

¹⁾ Drks prot. den 28 maj § 1. — ²⁾ D:o d:o den 18 febr. § 15, den 6 maj § 23, den 12 aug. § 22, den 16 sept. § 20, den 23 sept. § 22, den 18 nov. § 26, den 2 dec. §§ 4 & 5. — ³⁾ D:o d:o den 16 dec. § 2. — ⁴⁾ D:o d:o den 23 dec. § 6.

utaf bemälda förening tillsatt komité, måtte efter utgången af år 1897 fortfarande få disponeras för samma ändamål; och beslöt ¹⁾ Drätselkammaren med föranledande häraf sålunda bifalla ansökningen, att omfördäda byggnad finge under de i sådant afseende tidigare, genom kontrakt af den 4 Augusti 1892 uppställda vilkor under tillsyn af ofvan bemälda komité tillsvidare begagnas på enahanda sätt som härintills.

Med afseende derå, att en del landsbor och mjölkförsäljare klagat öfver brist på en mjölkförsäljningshall invid Södra hamnen, höllos ²⁾ under större delen af året stånden N:ris 49, 57 och 36 uti saluhallen, sedan de förre arrendatorerne af desamma råkat i ekonomiskt obestånd och ej vidare kunde erlægga de kontraherade hyresbelopp, disponibla för hugade mjölkförsäljare, hvilka dock icke ville betjena sig af den erbjudna fördelen.

På Drätselkontorets derom gjorda framställning hade Drätselkammaren uppdragit åt Byggnadskontoret att tillsammans med Stadsarkitekten och någon erfaren byggmästare värdera samtliga staden tillhöriga hus jemte tomterna, hvarå de äro uppförda; och inlemnades ³⁾ med föranledande häraf ett sådant värderingsinstrument af stadens fastigheter, som här längre fram finnes infördt bland tabellbilagorna.

Uti skrivelser från Öfverstyrelsen för Lots- och Fyrinrättningen i landet af den 13 Juli och den 6 December ⁴⁾ underrättas Drätselkammaren att upptrallning af stadens hamnar genom bemälda Öfverstyrels försorg ⁵⁾ verkstälts i Södra hamnen, Sörnäs hamn och invid kajerna i Sandviks- och Norra hamnen samt att Öfverstyrelsen tillsändt stadens Hamnkontor planteckningar öfver sagda arbete.

Sedan Gaslysnings aktiebolaget härstädes förklarar sig villigt att utsträcka gasledningen till Skatudden och i sådant afseende beträffande gatubelysningen derstädes till Drätselkammaren inlemnad ett förslag, beslöt ⁶⁾ Kammaren att å Myntkajen på sträckan emellan Skatuddsbron och Skatuddstorget skulle uppställas ett antal af 7 lyktor, å Lotsgatan 3 st., å Kronbergsgatan 5 st., samt å Köpsmansgatan 2 st.

Såsom redogörelse för de under året verkställda allmänna arbetena intages här den af Byggnadskontoret afgifna berättelsen om dess verksamhet, hvilken är af följande betydelse:

Disposition af några stånd uti Saluhallen.

Värdering af stadens fasta egendom.

Upptrallning af stadens hamnar.

Gasledningens utsträckning till Skatudden.

Allmänna arbeten.

¹⁾ Drks prot. den 7 okt. § 11. — ²⁾ D:o d:o den 14 jan. § 17, den 18 febr. § 23 och den 18 nov. § 33. — ³⁾ D:o d:o den 23 dec. § 34. — ⁴⁾ D:o d:o den 15 juli § 26 och den 9 dec. § 16. — ⁵⁾ Se 1896 års berättelse pg. 119. — ⁶⁾ Drks prot. den 3 juni § 14.

- Byggnadskontorets personal. „Byggnadskontorets personal har varit densamma som under föregående år.
- Extra ingenjörer och ritare-biträden. För verkställandet af jordundersökningar och afvägningar, samt för utförandet af ritningar och kostnadsförslag m. m. har å Kontoret varit anställda en extra ingenjör och tre ritare.
- Material- och handtlångare-dagsverken vid mätningar. Kostnaderna för den till mätningarna och undersökningarna nödiga arbetsstyrkan äfvensom för anskaffandet af materialier uppgick under året till Fmk 4,891: 81.
- Expenser. Anslaget för expenser, som ständigt visat sig knappt tilltaget, har detta år öfverskridits med endast Fmk 31: 38.
- Folkskolorna. Till remonter uti stadens folkskolebyggnader, har åtgått Fmk 2,153: 49, samt till renhållning af afträdena i skolgårdarna Fmk 1,008: —.
- Saluhallens renhållning. Under denna rubrik har i Byggnadskontorets böcker annoterats Fmk 329: 58 utgörande kostnaden för ved, kvastar m. m.
- Byggnader och lägenheter. Anslaget för remont och underhåll af stadens samtliga byggnader Fmk 27,300: — öfverskreds med Fmk 576: 66. Anmärkas bör dock att å detta konto blifvit bokförda de fullkomligt oförutsedda kostnaderna för „inredning af lokal för Magistratssekreteraren“, uppgående till Fmk 1,305: 81 samt för förstärkning af ett bjälklag i Fattiggårdens ekonomiebyggnad Fmk 352: 22.
- Byggnader och lägenheter. *Tillbyggnaden till fattiggårdens tvättstuga* utfördes på entreprenad för en kostnad af Fmk 4,229: —.
- Tillbyggnaden till ekonomiebyggnaden vid Maria sjukhus* utfördes på entreprenad, samt öfvervakades bygget af en af Drätselkammaren dertill utsedd byggnadsnämnd. De under året i Kontorets böcker annoterade kostnaderna för berörda arbete uppgår till Fmk 104,390: —.
- Nytt plåttak å gamla träpaviljongen vid Maria sjukhus* utfördes för en kostnad af Fmk 2,282: 52.
- För utförandet af *Tillbyggnaden till växthuset i Fabriksparken* erhöles icke något antagligt entreprenadanbud, hvarför arbetet utfördes genom Byggnadskontorets försorg. Till följd af rådande höga såväl arbets- som materialpriser öfverskreds anslaget med Fmk 341: 83.
- Anslaget för *Nya simhus* Fmk 5,000: — öfverfördes till år 1898, på grund af att lämplig plats för anläggning af simhusen ej under året kunde anvisas.
- Byggnadsförändringarne äfvensom nybyggnaden å Norra brandvärkshuset*, utfördt på entreprenad, afslutades under året. Anslaget öfverskreds med Fmk 2,833: 81, hufvudsakligast till följd af att en i kostnadsförslaget

icke förutsedd bergsprängning under tillbyggnaden måste, för beredande af rum för källaren, utföras.

Anslaget för *Ny stormvarningssignal å Observatoriöbergen* öfverfördes till år 1898.

Stensättning med nubbsten i asfalt af Norra Esplanadgatan från N:o 7 till Mariegatan äfvensom af Mariegatan utanför Kejsarlöga slottet. Å anslaget för det förstnämnda arbetet uppstod en behållning af Fmk 2,286: 27 samt för det senare en brist af Fmk 576: 06. Gator och allmänna platser.

Makadamisering af Parkgatan å såväl stadens som resp. gårdsägares andelar utfördes medelst stadens ångvält. Å anslaget för makadamiseringen af stadens andel af gatan uppstod en behållning af Fmk 296: 95. De särskilda gårdsegarena debiterades för nämnda arbete enligt ett pris af Fmk 1: 60 pr m² makadamyta.

Omläggningen af Packhustorget verkställdes för den beräknade kostnaden.

Påfyllningen med asfalt i nubbstensfogarne å Salatorget blef jemväl under året utförd för en kostnad af Fmk 2,323: 28.

Diverse reparationer.

För *underhåll af gator och allmänna platser* användes en summa af Fmk 9,477: 96; till remont af barrierer och hägnader Fmk 3,011: 96; till underhåll af broar Fmk 698: 01 samt på diverse arbeten, som icke kunna hänföras till de ofvannämnda, Fmk 160: 28. Kontot öfverskreds med Fmk 1,348: 21.

Makadamiseringen af uppfarten från gatan norrom Åbo kasern till Kampgatan äfvensom af *Munkholmsgatan* mellan Docksgatan och Fiskartorget utfördes för en kostnad af resp. Fmk 1,854: 52 och Fmk 3,677: 71. Å hvardera anslagen uppstod behållning.

Af *regleringsarbeten* utfördes följande gatuplaneringar å Skatudden nämligen: *Lotsgatan* mellan V. Hamngatan och Skatuddsgatan för en kostnad af Fmk 29,443: 54, *Köpmansgatan* till hela sin utsträckning för Fmk 11,402: 83, *Skatuddsgatan* mellan Köpmans- och Lotsgatorna för Fmk 7,982: 89, *Kanal- och Myntkajen* invid kvarteret N:o 142 för Fmk 14,742: 37, *Vestra Hamngatan* invid kvarteret N:o 139 för Fmk 813: 70, samt *Skatudds Norra kajen* utanför tomterna N:ris 7--9 för en kostnad af Fmk 8,443: 81. Å de resp. anslagen uppstod hvarken nämnvärd brist eller behållning.

Af anslaget för *planering af en del af Broholmstorget* Fmk 13,500

användes Fmk 12,281: 08, för hvilken summa i det närmaste halfva torget blef planerad och ingrusadt.

Kanaler och afloppsdiken.

Diverse underhåll. Den för *komplettering af kanaler och afloppsdiken* anslagna summan Fmk 2,000 öfverskreds med Fmk 295. Anslaget betungades bl. a. med kostnaderna för anläggningen af en afloppskanal under Västra Hamngatan å Skatudden uppgående till Fmk 1,001: 93.

Anslaget för *ombyggnad af stenkanalen under Lilla Robertsgatan* öfverbalanserades till år 1898 med anledning af att arbetets utförande förhindrades af ett vid sagda gata företaget nybygge.

Af den beräknade kostnaden Fmk 1,000 för *Ombyggnad af träkanalen under Fabiansgatan* användes endast Fmk 667: 04.

Kostnaden för spolning m. m. af kloakerna uppgick till Fmk 3,702: 66, för rensning och remont af infallsbrunnar till Fmk 6,988: 41 samt till rengöring och underhåll af diken Fmk 850: 59.

Nyanläggningar. Kloaknätet utsträcktes till följande gator inom staden, nämligen en del af Lotsgatan för Fmk 5,488: 71, Köpmansgatan för Fmk 6,883: 49, Kronbergsgatan för Fmk 9,913: 17, Kanalgatan för Fmk 4,974: 13, hvarjemte kanalen under Kyrkogårdsgatan förlängdes förbi den i Gräsviken anlagda banken för en kostnad af Fmk 1,429: 38. Inom förstaden Berghäll anlades afloppskanal under 1:sta linien för en kostnad af Fmk 4,918: 05 samt under 3:dje linien för Fmk 8,535: 21. Slutligen utfördes genom Vattenledningskontorets försorg en afloppskanal från lägenheten Backas till Gammelstadsviken för en kostnad af Fmk 791: 32.

Vägar.

Till *underhåll och remont af vägar* åtgick under året en summa af Fmk 7,921: 82, hvaraf Fmk 5,309: 08 användes till remont af körbanorna samt Fmk 1,996: 77 till underhåll af hägnaderna invid vägarne, hvarutom kostnaden för diverse arbeten, såsom underhåll af trummor, broar m. m. uppgick till Fmk 615: 97.

Makadamisering af Djurgårdsvägen från chausséen genom Djurgården till Alphyddan verkställdes för en kostnad af Fmk 3,510: 95.

Regleringsarbeten. Inom förstaden Berghäll utfördes vidtomfattande gatuplaneringar nämligen: af Castréngatan för en kostnad af Fmk 6,042: 69, 3:dje linien mellan Lönnrots- och Wallingsgatorna samt utmed tomt N:o 11 för Fmk 22,560: 80, 1:sta linien mellan Castréns- och Alpgatorna för Fmk 7,972: 86, 2:dra linien mellan Castréns- och Wallingsgatorna för Fmk 2,851: 52, samt Wallingsgatan mellan 1:sta och 3:dje linierna för Fmk 9,403: 68.

De flesta tomter invid dessa gator blefvo omedelbart efter planeringarnes slutförande utarrenderade och bebyggda.

Kostnaden för remont af chausséerna uppgick till Fmk 15,769: 82.

Chausséer.

För remont af *Stora allén i Brunnsparcken* mellan Parkgatan och Brunns huset var anvisadt ett belopp af Fmk 2,940, hvaraf dock endast Fmk 1,762: 95 användts.

Utvädgningen af Västra chausséen invid Fjälldal utfördes för en kostnad af Fmk 3,596: 90.

Af anslaget för anläggning af *nedfartsbroar till isarne och stängsel å desamma* Fmk 2,000 användes en summa af Fmk 980: 11 till broar och 264: 47 till stängsel.

Hamnar.

Ombyggnaden af Packhuskajen i Norra hamnen slutfördes under lopet af vintern och våren. Arbetet var ursprungligen afsedt att utföras under en tid af 4 år, men slutfördes inom 3 år. Å totalanslaget Fmk 40,000 uppstod en behållning af Fmk 3,222: 44.

Ombyggnaden af Ångslupsbryggan i Sandvikens inre hamn verkställdes för en kostnad af Fmk 1,009: 62.

Trämöljan i samma hamn ersattes till största delen af en stenkaj, hvilande på den gamla under vattnet belägna timran. Framväggen af möljan måste dock af konstruktiva skäl ånyo upptimras af stock.

Den lifligt trafikerade *träkajen vid Skeppsvarfvet* ombyggdes fullständigt under vintern, samt förseddes med dubbelt planklock, hvarigenom fara för genombrott efter inträffad slitning förebygges. Anslaget öfverskreds med Fmk 437: 44.

Packhuskajen i Södra hamnen upptimrades ånyo från vattenytan och uppriktades.

Diverse reparationer.

De mest nämnvärda posterna under denna rubrik äro:

Remont af kajer	Fmk	4,132: 16
D:o „ bryggor	„	2,956: 51
Underhåll af bojar	„	470: 33
D:o „ 25 tons kran	„	678: 30

Kostnaden för emottagande af fyllningsmaterial vid särskilda stadens stränder uppgick till Fmk 1,138: 76, samt remontkostnaden för Västra lastningsbron i Sörnäs till Fmk 1,752: 02. Å anslaget uppstod behållning Fmk 77: 49.

För det till *kajanläggningar å Skatudden* anvisade beloppet Fmk 84,600 utfördes ej allenast en på sten fyllda kistor fundamenterad 80 meter lång kaj, utan verkställdes äfven den betydande utfyllningen bakom densamma och utfördes en del af muddringen för följande års anläggningar.

Vid kajen, hvilken redan under hösten anlätades, är vattendjupet utefter hela sträckan 8 meter.

Renhållnings-
väsendet.

För *underhåll af afstjelningsplatser och bryggor* användes en summa af Fmk 2,329: 11. Å anslaget uppstod en behållning af Fmk 470: 89.

Till *vaktens aftöning* utgick en summa Fmk 4,257: 66, understigande anslaget med Fmk 242: 34.

Latriner och pissoirer. Kostnaden för remont af stadens samtliga latriner uppgick under året till Fmk 773: 34. samt för renhållningen af afträdena till Fmk 8,417: 90. Renhållningskostnaden under föregående år uppgick till Fmk 7,869: 82, hvadan en stegring af Fmk 548: 08 i detta afseende är att annotera. Motsvarande kostnad för pissoirer belöpte sig till resp. Fmk 371: 98 och Fmk 918: 40.

Kostnaden för *renhållningen af af stadens allmänna platser och gatundelar* utgöres af följande poster:

Sopning	Fmk	19,338: 49
Transport af sopor	„	6,250: 90
D:o „ snö	„	3,531: 80
Plogning och sandning	„	2,612: 72
Qvastar	„	1,375: 95
Kalk	„	199: 60
Remont af redskap	„	539: 81
Arbetsledning	„	3,041: 55
Diverse	„	338: 79
	<u>Summa Fmk</u>	<u>37,229: 61</u>

Anslaget för renhållningen uppgick till Fmk 35,000.

Bevattning af gator chaussées har under året verkstälts till samma omfång som under föregående år och uppgick kostnaden för arbetet m. m. till Fmk 8,188: 50.

Renhållning af chausséerna.

Kostnaden utgöres af följande poster:

Sopning	<i>Fmk.</i>	6,626: 72
Transport af sopor	„	2,581: 25
D:o „ snö	„	824: 40
Plogning och sandning	„	1,020: 16
Qvastar	„	329: 33
Redskap (remont)	„	106: 05
Arbetsledning	„	2,438: 80
Diverse	„	144: 05
	<u>Summa</u> <i>Fmk.</i>	14,070: 76

öfverskridande anslaget med Fmk 70: 76.

Kostnaden för *renhållning af vägar* uppgick till Fmk 3,073: 50.

För *underhåll af klappbryggor vedmått, m. m.* har användts en summa af Fmk 2,580: 27.

Diverse.

Utöfver de i budgeten upptagna arbetena har Byggnadskontoret för under året beviljade extra anslag utfört ett flertal mindre arbeten, bland hvilka särskildt böra framhållas:

Inredning af köttkontrollstationen för en kostnad af Fmk 1,413: 21.

Anskaffande af en Hennebergs köttkockningsapparat till densamma Fmk 1,826: 25.

Installation af elektrisk ljusledning m. m. i Stadsfullmäktiges sessionssal Fmk 946.

Planering af en del af Lökholmsgatan å Skatudden Fmk 1,826: 25 samt

Remonten af Badhuset i Brunnsparken omfattande såväl yttre som inre målning m. m. Fmk 4,950: 25.“

Stadens geodet hade under året deltagit i följande uti § 5 af instruktionen för Byggnadskontoret omnämnda förrättningar, nämligen: 94 tomtmätningar, 8 afträdessyner, 63 treårs besigtningar, 27 kontrollsyner, 35 tomtvärderingar, 17 värderingar af villalägenheter, 22 värderingar af upplagsplatser och stenbrott, 41 gränsutstakningar och 37 utpålningar af nybyggnader och kontrolleringar af stenfot. Bemälda geodet hade utfärdat 14 kopior af mätebref och värderingsinstrument, 17 intyg och 12 meddelanden angående stadens jord och lägenheter samt utfört allehanda för Byggnadskontoret behöfliga geodetiska arbeten.

Stadsgeodetens verksamhet under året.

Beträffande vattenledningen, dess utvidgning och verksamhet har Vattenledningskontoret aflemnat följande berättelse:

		<i>Fmg.</i>	<i>‰.</i>	
Vattenledningens utvidgning och värde.	„Vattenledningens värde vid ingången af år 1897		3,026,048	07
	Inköp af vattenmätare		5,099	14
	Vattenledningens utsträckning under Kanalgatan		9,585	35
	D:o	d:o „ Lotsgatan	7,221	61
	D:o	d:o „ Köpmansgatan	8,461	82
	D:o	d:o „ IV Linien	921	72
	D:o	d:o från Djurgården till N:o 15 vid I Linien	5,450	—
	D:o	d:o under Wallinsgatan från I till II Linien	5,733	65
	D:o	d:o „ I Linien från N:o 15 till Alpgatan	8,300	—
	D:o	d:o „ I Linien från N:o 1 till N:o 9 . . .	7,896	34
	D:o	d:o „ II Linien från N:o 31 till Wallinsg.	2,609	20
	D:o	d:o „ Wallinsgatan från II till III Linien	5,695	—
	D:o	d:o „ III Linien från N:o 22 till N:o 32.	9,697	38
	D:o	d:o „ Castréngsgatan	2,335	15
	D:o	d:o till Observatoriibergen	1,999	95
	D:o	d:o under Bernhardsgatan	1,204	87
	En vattenpost för ångbåten Mars		910	56
	En d:o vid Södra hamnen		3,626	59
	Två bevattningsposter vid Nya kyrkan		839	08
	Två afstängningsventiler å Östra chausséen		990	96
Ett apparatus invid vattenborgen		800	—	
Afgår värdet af äldre rörledningar å Skatudden, hvilka blifvit ersatta med nya af större diameter		1,000	—	
Vattenledningens värde vid utgången af år 1897		3,114,426	44	

Antalet uppsatta vattenmätare utgjorde vid årets slut 1,559, hvaraf 8 st. tillhörde resp. konsumenter. Mätarens storlek framgår af följande sammanställning:

Inloppsdiometer	150	100	75	50	40	30	25	20	13	10 mm
Antal	4	4	15	63	120	202	434	602	114	1 st.

Vattenledningens utsträckning under Kanalgatan betingades främst af nödvändigheten att genom anbringandet af brandposter skydda de närbelägna Varrantmagasinen för eldfara; under Lots- och Köpmansgatorna åter af samtidigt verkställda planeringsarbeten; i sammanhang med

sistnämnda utsträckningar utbyttes några förut befintliga 102 mm gaturör mot 153 mm. Å vattenledningen under IV Linien, i hufvudsak utförd redan år 1896, verkställdes några kompletteringar. Vattenledningen från Djurgården till Diakonissanstalten N:o 15 vid I Linien skulle i främsta rummet tillgodose nämnda anstalts behof, hvilken äfven med hälften deltog i kostnaderna, men afsåg tillika att utgöra ett nytt tilloppsror för den raskt uppblomstrande förstaden Berghäll och utfördes fördenskull med 203 mm diameter. Öfriga vattenledningar i Berghäll utfördes för det mesta i sammanhang med nya gators planering. Det förut befintliga rörsystemet å Observatoriiberget utvidgades för bevattning af planteringar. Vattenledningens utsträckning till gården N:o 3 vid Bernhardsgatan skedde på begäran af vederbörande gårdsegare med beviljadt extra anslag, att påföras 1898 års arbeten. Detsamma var förhållandet med en vattenpost för ångbåten Mars samt tre allmänna vattenposter för fartygsbehof, utförda den förra på begäran af Sveaborgs örlogshamnssstyrelse, de sednare på anhållan af Hamnkotoret. De båda bevattningsposterna vid Nya kyrkan inrättades på Svensk-finska församlingens af Drätselkammaren tillstyrkta ansökning; hvarjemte sagda församling beviljades fri vattenkonsumtion intill 1,600 m³ årligen. De båda afstängningskranarna å Östra chausséen afsågo att minska de stora distrikt, hvilka förut vid reparationer af vattenledningen etc. blefvo i afsaknad af vatten.

Emedan den år 1895 inköpta vattenståndsmätaren funktionerade oregelbundet, beroende på dess placering i vaktens boningsrum, der den var utsatt för störande inflytanden, uppfördes ett särskildt apparthus af tegel invid vaktstugan, för hvilket kostnaden bestreds med anslaget för pumpverkets bedrifvande.

Längden och diametern af de år 1897 nedlagda vattenledningsrören, jemte antalet derå anbragta brandposter och afstängningskranar framgår af nedanstående sammanställning:

År 1897 nedlagda vattenledningsrör.

Vattenledningens utsträckning år 1897	203 mm rör m	152 mm rör m	102 mm rör m	76 mm rör m	51 mm rör m	Brandposter st.	Afstängnings- kranar st.
Vattenledning under Kanalgatan	—	—	160	—	—	2	—
” ” Lotsgatan	—	260	—	—	—	3	—
” ” Köpmansgatan	—	—	240	—	—	5	1
” till I Linien N:o 15	320	—	—	—	—	1	2
” under Wallingsgatan I—II Linien	110	—	—	—	—	—	2
” ” I Linien N:o 15 till Alpgatan	80	—	—	—	—	1	—
” ” I Linien 1—9 Alpgatan	110	—	130	—	—	4	2
” ” II Linien 31—Wallingsgatan	—	40	—	—	—	1	1
” ” Wallingsgatan II—III Linien	100	—	—	—	—	—	2
” ” III Linien N:o 22—32	—	200	—	—	—	3	2
” ” Castréngsgatan	—	—	90	—	—	—	1
” ” Bernhardsgatan	—	—	40	—	—	1	1
” till Observatoriiberger	—	—	—	231	—	—	1
Vattenpost för ångbåten Mars	—	—	—	—	126	—	1
Tre vattenposter vid Södra hamnen	—	—	—	118	121	—	2
Två do ” Nya kyrkan	—	—	—	—	100	—	1
Två afstängningskranar å Östra chausséen	—	—	—	—	—	—	2
Summa	720	500	660	349	347	21	21
Afgår för äldre rörledning utbytta mot nya med större diameter	—	—	90	—	—	—	—
Tillkommit år 1897	720	500	570	349	347	21	21

Rörnätets utsträckning.

Rörnätets utsträckning vid utgången af år 1897 framgår af följande tablå:

	553 mm rör m	533 mm rör m	457 mm rör m	406 mm rör m	305 mm rör m	203 mm rör m	152 mm rör m	102 mm rör m	76 mm rör m	51 mm rör m	Summa rör m	Brandposter st.	Afstängnings- kranar st.
31 December 1896	92	15	3,709	2,926	8,292	3,135	6,669	29,859	170	1,825	56,692	379	330
Tillkommit år 1897	—	—	—	—	—	720	500	570	349	347	2,486	21	21
Summa 31 December 1897	92	15	3,709	2,926	8,292	3,855	7,169	30,429	519	2,172	59,178	400	351

$$\text{Rörnätets medeldiameter} = \frac{\Sigma (ld + l_1 d_1 + \dots)}{\Sigma (l + l_1 + \dots)} \text{ är} = 178,9 \text{ mm.}$$

Vid slutet af år 1897 funnos i bruk staden tillhöriga 6 st. fribrunnar, 4 st. vattningshoar, af hvilka 2 med vattenvärmningsapparater, 7 st.

dricksvattenkastare, 14 st. vattenposter för gatubevattning, 37 st. dito för trädgårdsbevattning, samt 1 st. hydraulisk hiss.

Kostnaderna för förvaltning, drift, underhåll och diverse framgå af Vattenlednings förvaltning och drift. nedanstående tablä:

Förvaltning, drift och underhåll år 1897.

	<i>Fmy.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fmy.</i>	<i>ni.</i>
<i>Vattenledningskontoret.</i>				
En ingenjör, arvode och resemedel	7,360	—		
En bokhållare	2,560	—		
Ritarebiträde och kontorgosse	1,394	09		
Expenser	2,140	68	13,454	77
<i>Vattenuppfördringen.</i>				
En förste maskinist, arvode	2,100	—		
En andre do do	1,200	—		
En putsare, arvode	896	12		
Eldare och handtlångaredagsverken	232	—		
Ved till ångpumpverket och maskinhusens eldning, olja, trassel och diverse	4,376	52		
Ved till maskinisternas och putsarens bostäder	200	—		
Remont och underhåll af turbinpumpverket	966	68		
Remont och underhåll af ångpumpverket	1,669	05		
Remont och underhåll af maskinisternas och putsarens bostäder	150	—		
Kostnad för flyttning af den elektriska ledningen mellan vattenborgen och pumphusen	548	30		
Remont af vattenrännan	900	—	13,238	67
<i>Filtreringen.</i>				
En filterförman	1,200	—		
Isning och skumning af filtra, jemte sandtvättning, inkärning och påfyllning	7,377	49		
Remont af filterbassinerna	1,533	49		
Remont af arbetsredskap och diverse	300	—		
Ved till pmpbrunnarne och filterförmannens bostad	175	—		
Stängsel omkring en del af filterområdet	1,000	—	11,585	98
<i>Rörnätet.</i>				
En rörmästare, arvode	3,000	—		
Skötsel af brand- och vattenposter	3,830	85		
Remont och underhåll af rörnätet	2,983	90		
100 brandposters förseende med nya träkistor	2,880	34		
Remont och underhåll af brandposter, afstängningskranar och vattenposter	2,911	41		
Afskrifning å vattenledningens kapitalvärde för kasserade äldre rörledningar å Skatudden	1,000	—	16,606	50
Transport	—	—	54,885	92

	<i>Fmg.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>ni.</i>
Transport	—	—	54,885	92
<i>Vattenborgen.</i>				
Nyläggning af taket i vattenborgen	5,765	44		
En reservoirkvakt	420	—		
Diverse underhåll och remont af vattenborgen och vaktens bostad, samt ved till denna	728	33	6,913	97
<i>Vattenmätare.</i>				
Reparation och justering af vattenmätare	2,125	55		
Afläsning af vattenmätare och resultatens sammanställande . .	5,634	77	7,760	32
<i>Diverse.</i>				
Mätningar och undersökningar för utvidgningar	1,500	—		
Brandförsäkringspremier, utskylder till Helsing kommun och telefonavgifter	1,441	40		
Drift och skötsel af vattenvärmningsinrättningarna vid hästhoarna	1,428	90		
Arrende för filter- och skyddsområdet i Gammelstaden (med afdrag af influtna afgifter från stadens underarrendatorer)	375	—		
Kostnader för distribuering af debetsedlar	500	—		
Diverse kostnader	9	25	5,254	55
<i>Verkstaden.</i>				
En verkmästare, arvode	1,600	—		
Dagsverken för privata arbeten	18,079	28		
Material för d:o d:o	38,502	56		
Ved	492	—		
Remont och underhåll af verkstadens arbetsredskap	1,338	53		
Remont och underhåll af verkstadsbyggnaden	300	—	60,312	37
Summa	—	—	135,127	13

Utgifterna under titeln *Vattenledningskontoret* innefatta aflöningar och expenser för tillsynen öfver vattenledningens utvidgning, drift och förvaltning, äfvensom för uppdebiteringen af vattenavgifter och utförda verkstadsarbeten. Bland kontorsarbetena hafva förekommit 197 skriftliga expeditioner, 204 bref, cirka 4,800 debetsedlar för förbrukadt vatten samt 1,635 räkningar för af verkstaden utförda arbeten.

Vattenuppfordringen.

År 1897 uppgick mängden af det uppfordrade vattnet till 1,648,725 m³ och var, delvis i följd af stora och långvariga läckor, 208,583 m³ eller 14,5 % större än år 1896. Ångpumpverket användes, som vanligt, för möjliggörande af remonter å pumpar, qvarn- och vattenränna, men der-

utöfver äfven under fyra halfva dygn för slutförändret af stockflötningen i Wanda, i hvilken på grund af det låga vattenståndet en stagnation hotade att inträda. Som godtgörelse uppbar staden af vederbörande virkesägare 400 mark.

Uppföringskostnaden per m³ vatten utgör i medeltal 0,803 penni.

Vattenuppföringens storlek under de skilda månaderna och dagarna af året framgår af följande tablä och bilagda grafiska tabell N:o 1.

Tablä öfver pumpverkets drift år 1897.

Månad	Turbinpumpverket				Angpumpverket			Summa m ³	Medeluppföring i dygnet m ³
	Pumpens N:o	Antal timmar	Antal slag	m ³	Antal timmar	Antal slag	m ³		
Januari . . .	I	360	293,421)	112,276	—	—	—	112,276	3,622
	II	344	258,967)						
Februari . . .	I	341	289,653)	116,341	—	—	—	116,341	4,155
	II	346	283,568)						
Mars	I	386	397,225)	135,300	—	—	—	135,300	4,365
	II	406	339,966)						
April	I	477	352,891)	133,645	—	—	—	133,645	4,455
	II	430	304,422)						
Maj	I	513	380,967)	150,967	—	—	—	150,967	4,870
	II	534	362,564)						
Juni	I	474	368,910)	142,518	—	—	—	142,518	4,751
	II	482	332,474)						
Juli	I	294	230,728)	92,277	241	343,689	54,992	147,269	4,751
	II	294	223,871)						
Augusti . . .	I	384	322,039)	134,936	33	64,188	10,270	145,206	4,684
	II	406	343,606)						
September . .	I	384	331,935)	137,619	—	—	—	137,619	4,587
	II	406	346,743)						
Oktober . . .	I	497	428,925)	163,976	—	—	—	163,976	5,290
	II	456	377,799)						
November . .	I	394	330,163)	133,093	—	—	—	133,093	4,436
	II	389	325,666)						
December . .	I	383	327,397)	130,515	—	—	—	130,515	4,210
	II	385	315,515)						
Summa	—	9,765	7,799,415	1,583,463	279	407,877	65,262	1,648,725	4,517

Vattenuppföringen per dygn utgjorde i medeltal 4,517 m³ = 52,3 L. i sekunden, i maximum den 25 September 6,339 m³ = 73,4 L. i sekunden och i minimum den 24 Januari 2,263 m³ = 26,2 L. i sekunden.

Den elektriska ledningen emellan vattenborgen och pumpverket, hvilken förut delvis uppbars af samma stolpar, som de privata telefonledningarna samt i följd af induktion och kontakter oupphörligt råkade i olag,

erhöll under året en förändrad, af öfriga ledningar oberoende sträckning, åtföljande tryckledningarna emellan vattenborgen och pumpverket.

Vattenfiltrering.
gen.

Filtreringskostnaden utgör 3 mk 54 p:ni per kvadratmeter filteryta och 0,703 p:ni per kubikmeter vatten.

Rensning af filtra verkställdes 56 gr, som närmare framgår af följande sammanställning:

Rensade filterbassiner	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Ok.	Nov.	Dec.
N:o I	—	1	—	1	2	2	1	—	—	1	1	—
” II	—	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	—
” III	—	1	—	1	2	1	—	1	—	1	1	—
” IV	—	1	—	1	2	1	2	—	—	1	—	1
” V	1	—	1	1	2	1	—	1	2	1	1	—
” VI	1	—	—	2	2	1	1	—	1	1	—	1
Summa	2	4	1	7	11	7	5	3	4	6	4	2

Gångtiden för de särskilda filtrerna utgjorde under hela året för N:o I 298, N:o II 300, N:o III 304, N:o IV 296, N:o V 263 och N:o VI 314 dygn. Medelgångtiden emellan två rensningar åter utgjorde för N:o I 33, N:o II 33, N:o III 43, N:o IV 33, N:o V 24 och N:o VI 28 dygn eller för samtliga filtra 32 dygn. Längsta gångtiden uppvisar filtret III med 104 dygn ($\frac{14}{11}96 - \frac{28}{2}97$), kortaste tiden filtret N:o VI med 9 dygn ($\frac{3}{5} - \frac{12}{5}$).

Isens tjocklek utgjorde i de öppna filtrerna 53, i de öfverbyggda 15 centimeter i maximum.

Lägsta lufttemperaturen var -26° C, lägsta temperaturen i de öfverbyggda filtrerna -2° C.

Under året egde större reponter rum å de öppna filtrernas af frosten skadade omfattningsmurar, hvarjente sandbäddarne i samtliga filtra kompletterades med tvättad sand.

Efter filterförmannens *H. Fonselius* den 1 Juni inträffade afgang från befattningen öfvertogs denna af byggmästaren *K. Michelsson*.

Öfriga upplysningar angående filterdriften och resultaten deraf lemna medföljande grafiska tabell II samt nedanstående sammanställning:

	Filterarea i bruk			Filtreringshastighet			Genomskinlighet						Antalet bakteriekolonier per cm ³								
	Medeltal	Maximum	Minimum	Medeltal	Maximum	Minimum	Åvatten			Vattenledningsvatten			Åvatten			Vattenledningsvatten					
							Medeltal	Maximum	Minimum	Medeltal	Maximum	Minimum	Medeltal	Maximum	Minimum	Medeltal	Maximum	Minimum	Medeltal	Maximum	Minimum
Januari	2,906	2,925	2,805	55	72	32	40	40	40	75	75	75	518	786	322	28	49	12			
Februari	2,593	2,805	2,610	65	115	43	40	40	40	75	75	75	1,396	4,800	166	147	524	5			
Mars	2,722	2,925	2,610	67	107	43	40	40	40	75	75	75	1,369	2,056	796	67	119	47			
April	2,686	2,925	2,142	69	130	41	21	40	4	73	75	65	7,848	17,500	1,723	371	960	46			
Maj	2,681	2,925	2,262	76	123	42	13	22	6	74	75	66	1,245	1,840	720	40	49	34			
Juni	2,265	2,610	1,284	97	217	37	51	63	31	75	75	75	291	519	136	32	72	12			
Juli	2,438	2,805	1,947	82	142	41	51	62	38	75	75	75	181	262	153	17	20	14			
Augusti	2,559	2,805	2,142	75	121	37	51	63	35	75	75	75	131	188	86	12	16	7			
September	2,849	3,273	2,610	69	107	40	20	49	6	72	75	57	855	1,256	606	17	28	7			
Oktober	2,724	3,273	2,142	82	130	48	16	30	6	63	72	50	1,134	2,120	348	35	86	8			
November	2,708	2,925	2,610	68	107	42	23	37	6	61	75	40	1,463	4,900	232	98	376	15			
December	2,807	2,925	2,457	62	100	36	28	30	6	63	70	52	1,229	3,652	372	41	67	24			
För hela året	2,661	3,273	1,284	72	217	32	33	63	4	71	75	40	1,472	17,500	86	75	960	5			

Ehuru filtreringshastigheten enligt ofvanstående tabell i medeltal utgjorde 72 mm i timmen, så har densamma under 1,833 timmar eller 18,25 % af pumparnas gångtid stigit till 100 mm i timmen och deröfver.

Genom filtreringen har åvattnets bakteriehalt i medeltal förminskats med 94,9 % och genomskinligheten ökats mer än 100 %.

Anmärkas bör, att den apparat, medelst hvilken vattnets genomskinlighet bestämmes icke gifver större utslag än 75 cm, men att vattenledningsvattnets genomskinlighet oftast uppgått till högre valör.

Under året reparerades 13 läckor, hvaraf största delen på den af bolaget Neptun nedlagda tryckledningen, eller en läcka på 4,55 kilometers rörlängd. Den största och sannolikt under några månader existerande var en läcka å den ifrån vattenborgen till staden ledande rörsträngen genom Djurgården, hvilken läcka slutligen upptäcktes under bottnet af en bäck eller ett större dike; genom denna läcka hafva efter låg uppskattning 30,000 m³ vatten bortrunnit. Större remonter utfördes å 48 brandposter och afstängningskranar, mindre nästan dagligen. Skötseln af brandposterna kostade per år och stycke i medeltal 9 mark 58 penni. Totala underhållskostnaden för rörnätet och dess tillbehör stiger till 280 mark 62 penni per kilometer rörlängd och till 1,007 penni per kubikmeter vatten. Nämda totalkostnad uppgår till ett ovanligt högt belopp,

Rörnätet.

emedan deri inberäknats afskrifningen för äldre rörsträngar, hvilka ersatts med nya af större diameter, äfvensom 100 brandposters förseende med nya träkistor af med klorzinklösning impregneradt virke.

Vattenborgen. Vattenborgen rengjordes en gång, vid hvilket tillfälle vattenståndet var 0. Eljest har lägsta vattenståndet utgjort 1,9 m, motsvarande ett kubikinnehåll af c:a 1,030 m³.

Taket å vattenborgen nylades, äfvenledes med virke som blifvit impregneradt med klorzink, och beläggningen utfördes som förut med asfalt takfilt.

Vattenmätare. Antalet rengjorda, reparerade och justerade vattenmätare utgjorde 498 eller 32 % af totala antalet. Under året verkställdes c:a 18,500 särskilda afläsningar af vattenmätare för en kostnad af 5,634 mk 77 p:ni incl. resultatens sammanställande. Totala kostnaden för vattenmätarna utgjorde per år och stycke 5 mark för underhåll och afläsning, 10 mk 23 p:ni för ränta och afskrifning eller inalles 15 mk 23 p:ni. De in-flutna vattenmätarehyrorna åter utgöra i medeltal 12 mk 18 p:ni per år och stycke.

År 1897 profvades 4 mätare på begäran af respektive konsumenter med följande resultat:

1	mätare	visade	4,8	%	för	litet
1	"	"	2,3	%	"	"
1	"	"	1,1	%	"	mycket
1	"	var	fullkomligt	missvisande	i	följd af skadad mekanism.

Verkstaden. Uppllysning öfver det pekuniära resultatet af de arbeten, hvilka af verkstaden för privat eller stadens allmänna inrättningars (utom vattenledningens) räkning utfördes, lämnar följande approximativa kalkyl:

Inkomster.

Inkomster under år 1897 för verkställda arbeten . . . . *Smk* 82,149: 88

Utgifter.

En verkmästare, arvode	<i>Smk</i>	1,600: —
5,5 % ränta och afskrifning å värdet af verkstadsbyggnaden och magasinet	"	2,018: 75
Remont och underhåll af verkstadsbyggnaden	"	300: —
	<i>Smk</i>	3,918: 75
	"	82,149: 88

	Transport <i>Fråk.</i>	3,918	<i>Fråk.</i>	82,149: 88
Remont och underhåll af verkstadens arbetsredskap	„	1,338: 53		
Lagerränta och brandförsäkringspremier	„	1,800: —		
Afskrifning och ränta å arbetsmaskiner	„	470: —		
		<u>7,527: 28</u>		
$\frac{3}{4}$ här af för privata arbeten (resten för stadens)	„	5,645: 46		
Dagsverken för privata arbeten	„	18,079: 28		
Material för „ „	„	38,502: 56		
Räkningsblanketter, böcker, kostnader för räkningsbeloppens indrifning etc.	„	1,000: —		
För eventuella gratisreparationer under loppet af 2 år reserveras	„	1,000: —		
För räntor å fordringar och möjligen oobserverade utgifter	„	922: 58	„	65,149: 88
		<u>17,000: —</u>		
	Saldo nettovinst <i>Fråk.</i>			17,000: —

Till detta gynsamma resultat har bidragit den omständigheten, att i följd af verkstadens placering å stadens materialgård kostnaden för nattvakt bortfallit, hvarjemte verkmästaren och en arbetare erhållit rum i verkstadsbyggnaden mot afdrag å deras löner. Vidare har under året en hydraulisk motor uppsatts, som drifver en fläkt, en svarf och en bormaskin för en kostnad af c:a 5 penni i timmen, under det att motsvarande kostnad för handkraft förut utgjorde c:a 75 penni.

Priset för hvarje kubikmeter vatten utgör:

Priset per m³
vatten.

	penni.
Om endast filtreringskostnaden toges i betraktande	0,703
Om härtill lägges kostnaden för pumpningen	1,506
Om härtill lägges kostnaden för rörnätets skötsel och underhåll	2,513
Om härtill lägges kostnaden för vattenledningens administration och vattenmätarena	3,799
Om härtill lägges öfriga drift- och underhållskostnader (utom verkstaden)	4,538
Om härtill lägges 5 % ränta å anläggningskapitalet	13,982
Om härtill lägges 1 % afskrifning å anläggningskapitalet	15,892

Inkomsten per
m³ vatten.

Inkomsten för hvarje kubikmeter framgår af följande sammanställning:

Influtna vattenavgifter	<i>Imf.</i>	256,785: 94	
Inkomst från hästhoarna	„	1,901: 18	
Förhöjning för sentida betalning af vatten- avgifter.	„	<u>432: 12</u>	259,121: 24
Vattenmätarehyror	„	— —	18,988: —
	Summa <i>Imf.</i>	— —	<u>278,109: 24</u>

hvidan medelinkomsten per m³ vatten utgör 16,87 penni.

Inkomsterna för vatten och mätarehyror voro tillsammans 5,398 mark 6 penni större än under år 1896 och 7,409 mark 24 penni större än i budgetförslaget förutsatts.

Vattenkonsum-
tion.

Antalet konsumenter utgjorde vid slutet af år 1897 1,212 och har mot 1896 ökats med 25.

Den uppdebiterade konsumtionen i de särskilda stadsdelarna uppgick till följande belopp under år 1897:

I stadsdelen — I 107,832, II — 170,992, III — 55,851, IV — 151,004, V — 122,704, VI — 48,162, VII — 66,301, VIII — 12,035, IX — 9,780 samt utom staden 161,073 eller tillsammans 905,734 m³.

I medeltal har på hvarje försäld m³ vatten influtit 28,6 penni.

Enär den uppförade vattenmängden utgjorde 1,648,725 m³ och den försälda 905,734 m³, återstår såsom gratis utdelade 742,991 m³, efter ett enhetspris af 15,892 penni motsvarande ett penningebelopp af 117,927 mark 53 penni och utgörande vattenbehovet för eldsläckning, stadens bekvämlighetsinrättningar, hästhoar och fribrunnar, för bevattning af gator och planteringar samt för stadens allmänna arbeten, hus och inrättningar. Derjemte inbegriper nämnda summa värdet af det ifrån stadens allmänna rörledningar utläkta vattnet.

Inclusive verkstadsdriften har vattenledningens bruttobehållning år 1897 utgjort 225,131 mark 99 penni, lägges härtill det nyss beräknade värdet af vatten för allmänna behof, så stiger summan till 343,059 mark 52 penni, och afdrages från denna summa ränta och afskrifning å anläggningskapitalet med 6 %, utgörande 186,865 mark 59 penni, blifver resten 156,193 mark 93 penni, hvilken, oafsedt räntor å det löpande lagret arbetsredskap och vattenledningsmaterialier samt den förlust, med hvilken vattenledningen bedrefs under de första 6 å 7 åren af sin verksamhet, motsvarar nettovinsten för år 1897.

Under året medgifna reglementsensliga rabatter för större förbrukning än 125 m³ i kvartalet samt för utläkt vatten motsvara ett sammanlagdt belopp af 12,598 mark 96 penni.

Rabatter för vattenafgifter.

För indrifning af oguldna afgifter för förbrukadt vatten och utförda verkstadsarbeten erfordrades under år 1897 4 ggr afstängning af privat servisleddning. Vid årets slut funnos 2 konsumenter, hvilka icke kunnat förmås att gälda sina afgifter, uppgående till sammanlagdt 40 mark 53 penni och hvilkas ledningar fortfarande voro afstängda, den ena sedan 1894, den andra sedan 1897.

Emedan den 31 December 1897 femton år förflutit, sedan vattenledningens bedrifvande och utvidgning öfvertogs af staden, följer här nedan en sammanställning, utvisande inrättningens utveckling under nämnda tidsperiod:

Vattenledningens utveckling under sistförflutna 15 år.

	Vid utgången af år 1882	Vid utgången af år 1897
Antal innevånare	45,235	81,027
Antal konsumenter	434	1,212
Längden af rörröret, kilometer	26,4	59,2
Antal brandposter, st.	196	400
Antal afstängningskranar, st.	57	351
Årlig vattenuppföring, m ³	749,289	1,648,725
Vattenledningens kapitalvärde, mark	1,203,409	3,114,426
Inkomsten per år, verkstadsarbeten oberäknade, mark	91,002	278,109
Kostnad för drift, underhåll och remont per år, mark	26,234	74,814
Skilnad emellan inkomster och utgifter, mark	64,768	203,295
Skilnad emellan inkomster och utgifter, om inkomsteu från och utgiften för vattenledningens verkstad inberäknas, mark	64,768	225,132
Skilnad emellan inkomster och utgifter i % af anläggningskapitalet	5,4	7,2
Kostnaden för under året verkställda arbeten för vattenledningens utvidgning, bedrifvande, remont, underhåll samt för privaträkning utförda arbeten	42,126	223,506

Vattenståndet i
Wanda å.

Vattenståndet i Wanda å var år 1897.

Månad	Medeltal m.	Maximum m.	Minimum m.
Januari	+ 0,17	+ 0,26	+ 0,09
Februari	+ 0,13	+ 0,20	+ 0,06
Mars	+ 0,12	+ 0,16	+ 0,08
April	+ 0,91	+ 1,81	+ 0,08
Maj	+ 0,64	+ 1,51	+ 0,10
Juni	+ 0,05	+ 0,12	- 0,11
Juli	+ 0,08	+ 0,15	- 0,15
Augusti	+ 0,01	+ 0,15	- 0,17
September	+ 0,27	+ 0,47	+ 0,06
Oktober	+ 0,35	+ 0,77	+ 0,20
November	+ 0,22	+ 0,38	+ 0,09
December	+ 0,30	+ 1,22	+ 0,11
För hela året	+ 0,27	+ 1,81	- 0,17

Islossningen begynte den 22 April 1897“.

Angående arbeten under år 1897 vid stadens planteringar har stads-trädgårdsmästaren afgifvit följande berättelse:

Arbetena å Ob-
servatoriiber-
gen.

„Hvad beträffar verksamheten i stadsplanteringarna under år 1897, kan särskildt omnämnas planerings- och planeringsarbetena å Observatoriiber-gen, emedan icke under något tidigare år, sedan arbetena derstädes påbörjades, hvilket snart närmar sig ett helt årtionde, iordningstälts så stora ytor, som under nämnda år. Detta gynnsamma förhållande kan till större delen tillskrifvas den omständigheten, att under föregående år såväl fyllnadsmaterial som jord transporterats från byggnadstomter i staden äfvensom spillning från stadens egna upplag å Kampmalmen till olika områden å Observatoriiber-gen. Som större delen af dessa materialier befann sig i ett olämpligt tillstånd för att genast kunna användas, utan att dessförinnan ha genomgått en förberedande bearbetning och behandling, verkställdes dessa arbeten delvis under föregående år. Således fanns riklig tillgång på lämpliga material af olika beskaffenhet, som erfordrades för planeringsarbetenas utförande, hvilket hade till följd att de högst å norra sluttningarna belägna gräsplanerna kunde fullständigt iordningställas med planteringar. Växterna, som utplanterades å dessa sluttningar, bestodo hufvudsakligast af halfhöga prydnadsträd samt en mängd välluktande blomsterbuskar, hvilka sammanställdes i oregelbundna partier för att gifva åt platsen ett naturligt och okonstladt utseende, på

samma gång derigenom från höjderna erbjödes en fri och obehindrad utsikt såväl mot staden som österut öfver fjärdar och holmar.

Utom nämnda arbeten planerades tvenne större sandplaner österom Observatoriet samt en sex meter bred gång mellan desamma. Vidare anlades alla å förslaget upptagna promenadgångar för bergets ordnande å södra och vestra områdena. För underlättandet af stigningen från Observatoriegatan uppfördes tvenne fyra meter breda stentrappor. Anslaget, som utgjorde Fmk 20,000, öfverskreds med Fmk 730:77 för planering af ytorna mellan nämnda gångar, så att jordfyllningen, som kommer att påföras under nästkommande vinter, fördelaktigare kan placeras.

Planeringsarbetena i Kajsaniemi skredo obetydligt framåt. Endast en större gräsplan kunde sålunda under året planeras, emedan fyllnads-materialierna under föregående år till större delen förbrukats, så att nya materialier för arbetets utförande måste anskaffas såväl för nämnda gräsplan som äfven för beredandet af jord och fyllning till nästkommande års behof. Anslaget härför utgjorde Fmk 5,000, och måste äfven å denna plats några mindre afplaneringsarbeten utföras, innan arbetena för detta år kunde afslutas, så att de förmånligast åter kunde fortsättas kommande år, hvilket förorsakade att anslaget öfverskreds med Fmk 262:76.

Brunnsparkens planeringsarbete bestod hufvudsakligast i anläggning af promenadgångar å området omkring Kägelbanan, samt planerades dessutom äfven den gång, hvilken förmedlar trafiken söderut mot den s. k. gamla skansen. En cirka tre meter bred jordlist upplades och afjemnades utmed ömse sidor af gångarna. Äfven för arbetet på denna plats var anslaget Fmk 5,000, hvilka förbrukades, och derutöfver Fmk 40:91.

De för jordfyllning omkring träden i Henriksallén anslagna Fmk 2,000 användes sålunda, att från de tvenne trädraderna i midten längs kvarteret mellan Vladimirs- och Andrégatorna fyllningen bortskaffades till en bredd af tre meter och en djuplek af 70 cm. Den graf, som på så sätt uppstod, fylldes med näringsrik mylla. För att fullständigt kunna afsluta detta arbete användes utöfver nämnda anslag Fmk 56:15.

För ordnandet af platsen kring den nedrifna paviljongen i Djurgården beviljades ett anslag af Fmk 1,200. Efter det att paviljongen undanskaffats, vidtog planeringsarbetet å platån, som genom utfyllning å östra sidan omdanades till en cirkelrund, rymlig sandplan. Omkring densamma påfördes rikligt med jord för att få den brantsluttande vallen, hvilken uppstod genom utfyllningen, bevuxen med gräs. Sammaledes förfors med de närmast omkring belägna ytorna för att äfven å dessa

Arbetena i Kajsaniemi.

Planeringsarbeten i Brunnsparken.

Jordfyllning omkring träden i Henriksallén.

Arbeten i Djurgården.

ästadkomma frodigare växt. Såväl gangarna omkring själfva platån som de, hvilka leda ned till körvägen, fullständigt planerades, samt uppfördes dessutom en trätrappa å östra sidan af nämnda platå, så att man äfven från denna sida bekvämt kan bestiga densamma. I centrum af sandplanet upptogs en blomstergrupp, i hvilken olika sorters blomsterväxter utplanterades. Anslaget öfverskreds med Fmk 11: 54.

Inköp af soffor. För inköp af soffor var anslaget Fmk 1,000, och anskaffades för detta belopp 50 st. sådana.

Utplantering af blomsterväxter. Blomsterväxter till ett antal af 45,300 st. utplanterades i de olika planteringarna. Det betydliga antal hvarmed de växter, som utsattes i planteringarna under detta år, öfversteg antalet under föregående år, användes förnämligast till de nya rabattformiga grupper, som upptogs på ömse sidor längs midtelgången i Runebergsgesplanaden.

Dessutom uppgick vid årets slut växtsamlingen i stadens växthus till 19,046 exemplar, hvilka brandförsäkrades för Fmk 28,436.

Utplantering af träd och buskar. Af träd och buskar utplanterades i olika sorter 1,300 exemplar. De förra uppgingo till 369 och de senare till 931 st.

Trädskolorna. I trädskolorna fanns vid årets slut ett förråd af 25, 601 träd och buskar, hvilka uppgingo i värde till Fmk 20,162: 15.

Användning af anslaget för planteringarna. För underhåll af stadens samtliga parker och planteringar var anslaget Fmk 41,000, och användes för skötsel och vård af nedanstående platser följande belopp:

Alexanders statyns dekorerung	<i>Fmk</i>	230: —
Ateneum	„	209: 54
Brunnsparken	„	4,837: 13
Brunnsplanen	„	486: 39
Diverse	„	5,809: 48
Djurgården	„	714: 50
Elisabetstorget	„	413: 05
Esplanaderna	„	7,346: 56
Fabriksparken	„	365: 63
Fredrikstorget	„	71: 37
Grafvarna å kyrkogården	„	70: —
Hesperia park	„	137: 61
Kajsaniemi	„	4,136: 23
Maria sjukhus	„	753: 39
	<hr/>	
Transport	<i>Fmk</i>	25,580: 88

	Transport	Fmk	25,580: 88
Materialgården	„		337: 41
Mullgården	„		493: 25
Observatoriibergen	„		3,123: 51
Trädskolorna	„		1,559: 54
Soffor	„		900: 70
Sqären vid Finlands Bank	„		377: 76
D:o „ Kyrkotorget	„		249: 40
D:o „ Ridderhuset	„		380: 16
D:o „ Ständerhuset	„		645: 83
D:o „ Skilnaden	„		444: 81
För växthusens remont jemte uppförandet af tre st. s. k. växtkaster och tre st. s. k. kallbänkar samt för anskaffandet af blomsterväxter till utplantering i parkerna äfvensom för skötsel af de växtsamlingar, hvilka komma att framdeles användas för stadsplanteringarnes behof	„		7,901: 14
Den torra väderleken, som var rådande under större delen af sommaren, förorsakade att en större arbetsstyrka än vanligt ständigt måste vara sysselsatt med bevattning af gräsplanerna samt de träd och buskar, som under våren planterades. I följd deraf åtgick större belopp än som tidigare beräknadt var, hvilket medförde en extra utgift utöfver det egentliga anslaget med	„		934: 39
	Summa	Fmk	42,928: 78

Af anslaget Fmk 1,000 för underhåll af hägnaderna omkring planteringarna användes Fmk 966: 05 hufvudsakligast för inköp af jernkäppar och stängselträd samt för målning af såväl ny som äldre stängsel.

Underhåll af hägnader.

Arbetsstyrkan i planteringarna har under vintermånaderna varierat mellan 8 och 53 samt under sommarmånaderna mellan 105 och 112 personer dagligen.“

Arbetsstyrkan.

Den för tillsyn af stadens skogskultur anlidade forstmannen, Forstkonduktören G. O. Timgren, har öfver sin verksamhet under året afgifvit följande berättelse:

Vården om stadens skogar.

„Skogarnas å Guntäckt egendom medtagna tillstånd har ännu under detta år tagits i särskildt beaktande. Sålunda har å lägenheten un-

Skogssådd och plantering.

derlydande skogsmarker utsätts 12;25 kilogr. tallfrö samt utplanterats 12,100 tallplantor. Hjelpkulturer hafva åter verkstälts inom Grejus andelen, der 7,800 tallplantor blifvit utsatta. Inom Djurgården hafva förberedande arbeten — gräfning af gropar, släpning af mylla m. m. — blifvit utförda i och för påtänkt utplantering af större lärkträd och pickta granar.

Plantskolan. I plantskolan har utsätts 1,75 kilogr. frö af vanlig tall, 0,40 kilogr. silfvergran, 0,40 kilogr. pickta gran, 0,50 kilogr. amerikansk gran (*abies concolor*), 0,47 kilogr. sib. lärkträd, 0,75 kilogr. cembra tall, 0,70 kilogr. ask, 0,40 kilogr. lind, 1 kilogr. vanlig alm, 1 kilogr. amerikansk alm (*Ulmus americana*) samt 20 kilogr. ollon af vanlig ek och 1 kilogr. amerikansk ek. Dessutom hafva 12,155 plantor af olika trädslag blifvit omskolade, plantskolan försedd med ny brunn samt också i öfrigt förbättrad.

Gallringar. Jemte särskilda nödvändig ansedda rödjnings- och rensningsarbeten har gallring af asp och al verkstälts inom Grejus området i och för friställande af ung granskog.

Skogseld. Inom sistnämnda andel utbröt af okänd anledning skogseld den 29 Juni, men släcktes förrän den hunnit åstadkomma någon nämnvärd skada.

Skogstaxering. Hvarken skogstaxerings eller kartläggningsgöromål hafva under året hunnit utföras af orsak att biträdande skogsvaktaren åtnjutit ledighet och en oskolad person tjensgjort såsom vikarie.

Kostnader. Kostnaderna för året utgöra:

För skogskulturer	<i>Imf.</i>	310: 42
„ plantskolan	„	354: 46
„ rödjningsarbeten m. m.	„	266: 96
„ gallringar	„	40: —
„ extra bevakning	„	83: 75
	Summa <i>Imf.</i>	1,055: 59*

b) Ärenden beträffande stadens löseegendom och penningväsen.

Stadskassans
utgifter och in-
komster.

Alla upplysningar beträffande stadens utgifter och inkomster under år 1897 samt jemförelser emellan den fastställda budgeten och det faktiska bokslutet äfvensom uppgift å stadskassans ställning vid årets utgång erhållas från härför uppgjorda längre fram ingående tabellbilagor.

Stadens lösa
inventarier.

Genom införskaffande från de skilda nämnderna, styrelserna och kontoren af uppgifter om de förändringar i stadens löseegendom, som

timat under året, har inventariiboken öfver samma löseegendom kompletterats och meddelas sammandrag af nämnda bok längre fram bland tabellbilagorna.

Vid de inventeringar af stadskassan, som jemlikt kommunalförfattningens stadgande hvarje qvartal försiggått i föreskrifven ordning, liksom ock vid de extra inventeringar, hvilka på grund af Drätselkammarens år 1878 fattade beslut förrättats af tvenne Kammarens ledamöter, hafva några skäl till anmärkningar icke förekommit.

Inventeringar
af stadskassan.

Då det med Föreningsbanken i Finland ingångna kassakreditivkontraktet skulle den 15 Februari utlöpa, afslöt¹⁾ Drätselkammaren nytt kontrakt med bemälda bank angående ett kassakreditiv till ett högsta belopp af 1,000,000 mark för ett år framåt emot ränta af $4\frac{3}{8}$ procent utan någon inskrifningsafgift. Stadens största skuld å detta kreditiv utgjorde den 5 April 961,500 mark samt uppgick totala kassakreditivräntan för året till 32,038 mark 59 penni.

Kassakreditiv.

Vid den 3 Maj verkställd utlottning af tvenne partialföreskrifningar, hörande till det i stöd af Kejs. Senatens resolution af den 19 Mars 1894 upptagna lån å 650,000 mark²⁾ för bestridande af utgifter för stadens sjukhus och därvårdsbyggnader äfvensom för inköp af den med stadens rådhus numera förenade gården N:o 22 vid Alexandersgatan utföllo³⁾ N:ris 2 och 6.

Utlottning af
partialföreskrifningar å 650,000
marks lånet.

Vid den 2 November verkställd utlottning af obligationer, hörande till de i stöd af Kejs. Senatens resolution af den 17 Maj 1876, den 4 Augusti 1882 och den 26 Mars 1892 upptagna vattenlednings-, nybyggnads- och reglerings- samt $4\frac{1}{2}$ proc. obligationslån, utföllo följande nummer till inlösen⁴⁾:

Utlottning af
obligationer.

Vattenledningslånet af 1876.

Serien Litt. A. å 1,000 mark N:ris 8, 69, 216, 284, 286, 325 och 481.

” ” B. å 500 ” ” 27, 207, 254, 285, 410, 509, 525, 602, 630,
750, 810, 943, 973, 975, 1,030, 1,071,
1,128, 1,231, 1,327, 1,358, 1,404 och 1,427.

” ” C. å 200 ” ” 11, 157, 197, 212, 217, 280, 289, 400, 417,
500, 581, 641, 980, 1,007, 1,145 och 1,176.

1) Drks prot. den 11 febr. § 1. — 2) 1894 års berättelse pg. 55. — 3) Drks prot. den 13 maj § 14. — 4) D:o d:o den 4 nov. § 34.

Nybyggnads- och regleringslånet af år 1882.

Serien Litt. A. å 3,000 mark N:ris 50, 79, 109 och 124.

„ „ B. å 1,000 „ „ 7, 27, 33, 78, 108, 176, 304, 312, 326,
337, 415, 511, 516, 524, 582, 611, 650,
655 och 673.

„ „ C. å 500 „ „ 2, 73, 81, 109, 122, 228, 250, 259, 266,
286, 289, 386, 395, 414, 461, 564, 600,
653, 655, 676, 684, 704 716 och 787.

Obligationslånet af 1892.

Serien Litt. A. å 5,000 mark N:ris 85 och 284.

„ „ B. å 1,000 „ „ 108, 576, 707, 740, 781 och 904.

„ „ C. å 500 „ „ 134, 465, 519, 1,300, 1,531, 1,535 och 1,739,

Vid redogörelse af stadens inkomstgifvande rättigheter intages här följande af Trafikkamreraren afgifna berättelse om Trafikkontorets verksamhet samt uppbörden af trafik- m. fl. afgifter:

Tolags- och
trafikafgifterna
m. m.

„Det utgångna året 1897 ansluter sig värdigt till sina tre närmaste föregångare, hvilka alla haft att uppvisa ett starkt uppsving i Trafikkontorets debitering — ja, det öfvertärfar dem vida i absolut och proportionel stegring. Efter det debiteringen år 1890 öfverskridit siffran 400,000 mark, höll den sig i några års tid på ungefär samma fot. Först i och med året 1894 låter en märkbar stegring förnimma sig, i det året slutade med en behållning af 427,000 mark. Året 1895 visade en ännu raskare stegring: slutsumman, med frånräkning af debetsedelafgiften, utgjorde i rundt tal 488,000 mark. Under det följande året, 1896, öfverskreds halfva miljonen; vi kommo upp till 536,000 mark. Nu trodde man sig icke mera kunna räkna på någon betydligare stegring, utan ställde kalkylen för 1897 anspråkslöst på 548,000 mark. Det skulle visa sig, såsom redan antydts, att man varit alltför försiktig. Inkomstförslaget kom att öfverskridas med i det närmaste ett hundratusen mark. Debiteringen för 1897 slutade sig nemligen på Fmk 643,799: 45.

Tolagen och trafikafgiften hafva bidragit till denna ökning med ungefär lika procenttal, 16 och 17 $\frac{1}{2}$ %. Tolagen, som beräknats gifva 155,000 mark, gaf faktiskt Fmk 177,811: 45. Trafikafgiften, som kalkylerats till 390,000 mark, inbringade hela Fmk 458,529: 65.

Mätningafgiften slutade med ett minus. Den hade beräknats till 2,500 mark, men gaf endast Fmk 1,397: 23. — Med magasinshyreinkom-

sten egde ett motsatt förhållande rum. Den var i budgeten upptagen till 500 mark, men slutade med ett saldo på icke mindre än Fmk 6,061: 12. Härvid bör emellertid observeras, att i denna slutsiffra ingår äfven den med året 1897 af Stadsfullmäktige införda platshyran för öfverliggedagar, den der uppdebiteras för varor, som intagits i nya varuskjulet vid Södra hamnen. Dessa öfverliggedagsafgifter uppgingo för 1897 till hela 4,087 mark och öfverstego sålunda betydligt den egentliga transitomagasinshyran, som slutade sig på Fmk 1,974: 12.

Under 1897 är vidare att annotera upprättandet af Trafikkontorets filial i Warrantmagasinet. Från och med Juni månads ingång etablerades af tullverket en särskild tullexpedition i det nya Warrantmagasinet å Skatudden, hvilken expedition skulle ega att ombesörja icke endast den vanliga packhusbehandlingen af i magasinet intagna varor, utan äfven deras uppdebiterande och uppbärande. Då staden under sådant förhållande måste destinera en vägmästare till Warrantmagasinet, uppdrogs åt denne att på samma gång uppdebitera och uppbära de afgifter, som för warrantvarorna tillkomme staden. Denna filial af Trafikkontoret vidtog med sin verksamhet den 1 Juni. Emot all beräkning blef uppbörden i filialen synnerligen anspråkslös. Under de 7 månaderna Juni—December inflöt inalles endast Fmk 11,226: 39. Häraf belöpte sig på tolagen Fmk 4,430: 71 samt på trafikafgiften Fmk 6,795: 68. — Dessa poster äro inbegripna i de ofvan upptagna hufvudsiffrorna; filialen redovisar nemligen inför Trafikkontoret månad för månad och Trafikkontoret inför i sina till Drätselkammaren inlemnade månadsrapporter de belopp, som upptagas i warrantfilialens redovisningar.

Trafikkontors
filial i Warrant-
magasinet.

Af hela debiteringen för 1897, Fmk 643,799: 45, hade under löpande år influtit Fmk 635,485: 77. Utestodo vid årsslutet alltså Fmk 8,313: 68. Häraf belöpte sig på December månads debitering Fmk 7,294: 01, på November (å restlängd) Fmk 910: 21, på de föregående månaderna Fmk 109: 46. I denna stund, sedan restlängderna för November och December hunnit indrifvas, utestå af 1897 års stora debitering endast Fmk 193: 71.

Rester och resti-
tutioner.

Hvad resterna från de föregående åren beträffar, utestodo vid ingången af 1897 Fmk 8,034: 34. Häraf blefvo under 1897 indrifna Fmk 7,592: 26. Af Drätselkammaren afkortades Fmk 353: 33. Utestående var vid 1897 års utgång alltså endast Fmk 88: 75, de der utgöras af ännu återstående fordringar i tvenne konkurser af 1894.

Uppdebitering
och uppbörd.

Tablå öfver debiteringen under de skilda månaderna af 1897 bifogas.

Tablå öfver Trafikkontorets debitering under år 1897:

	Tolag		Trafikafgift		Mätning- afgift		Magasins- hyra		Summa	
	<i>Fråk</i>	<i>ni.</i>	<i>Fråk</i>	<i>ni.</i>	<i>Fråk</i>	<i>ni.</i>	<i>Fråk</i>	<i>ni.</i>	<i>Fråk</i>	<i>ni.</i>
Januari	8,916	20	6,050	51	—	—	27	47	14,994	18
Februari	7,626	78	3,013	62	—	—	58	79	10,699	19
Mars	9,795	59	6,728	02	—	—	54	50	16,578	11
April	9,157	80	9,312	63	—	—	19	60	18,490	03
Maj	15,070	23	53,343	13	244	55	846	32	69,504	23
Juni	16,952	81	43,486	89	706	75	1,489	52	62,635	97
Juli	20,265	39	44,021	91	—	—	690	05	64,977	35
Augusti	12,306	31	41,831	97	—	—	204	91	54,343	19
September	22,421	81	60,783	23	209	16	200	87	83,615	07
Oktober	18,316	30	55,670	68	236	77	492	11	74,715	86
November	21,143	10	53,226	63	—	—	1,458	42	75,828	15
December	15,839	13	81,060	43	—	—	518	56	97,418	12
Summa	177,811	45	458,529	65	1,397	23	6,061	12	643,799	45

Tolag för varor
till uppstad.

För den tolag, som inflyter från uppstäderna, redovisar Drättselkontoret, som jemväl direkte uppbar desamma.“

Hamnkontorets
uppbörd.

Angående beloppet af de vid Hamnkontoret uppdebiterade afgifterna meddelas uppgift uti de längre fram ingående tabellbilagorna. Här må angående Hamnkontoret anföras endast följande:

Hamnkaptenen
och Hamnkon-
torsbokhållaren
tillkommande
uppbördspro-
cent.

Af årets uppbörd, utgörande brutto 269,810 mark 52 penni och med 40 à 60 % afdrag, beviljade staden reguliert trafikerande ångbåtar, 212,627 mark 24 penni, har tillkommit uppbördsprocent: Hamnkaptenen efter 4 % — 8,505 mark 9 penni och Hamnkontorsbokhållaren efter 0,5 % — 1,063 mark 14 penni.

Parmmätare,
packare och
vräkare.

I enlighet med bestämmelserna i gällande trafiktaxa för staden, som föreskrifver att vid Hamnkontoret skall antagas ett bestämdt antal edsvurna parmmätare, hvilka för verkställd mätning sjelfva ega uppbära dem tillkommande arvode, hafva under året varit anstälde en ålderman och femton parmmätare samt har deras verksamhet och inkomster utfallit sålunda, att för uppmätta 51,728 famnar ved à 30 pennis medelpris uppburits 15,518 mark 40 penni, hvilket fördeladt på sexton man gör 969 mark 90 penni för hvarochen. För packning och vräkning hafva två personer funnits vid Hamnkontoret anställda; och hafva under året 392 tunnor tjära blifvit vräkta, hvilket à 15 penni per tunna gör 58 mark 80 penni eller 29 mark 40 penni för hvardera vräkaren.

Den å Axel Fredrik Laurells stipendiifond till 113 mark 61 penni penni uppgående disponibla räntan fördelades ¹⁾ för året mellan Svenska och Finska reallyceerna härstädes.

Laurells stipendiifond.

Sedan Drätselkammaren hos Fattigvårdsstyrelsen förfrågat sig ²⁾ huruvida icke Fattigvårdsstyrelsen vore villig att vid årets utgång öfverlemna förvaltningen af bokhållarenskan Helena Kristina Åkermans och fröken Maria Bergmans donationsfonder till Drätselkontoret, som i sådant fall förbunde sig att vid hvarje års slut öfver förvaltningen till Fattigvårdsstyrelsen afgifva redovisning, meddelade ³⁾ Fattigvårdsstyrelsen Drätselkammaren att ifrågavarande fonder komme att efter årets utgång till Drätselkontoret i antydt afseende öfverlätas, med vilkor att räntorna å dessa fonder årligen i medlet af December månad utbetalas till Fattigvårdsstyrelsen samt med Fattigvårdsstyrelsen lemnad rätt att bestämma om fondernas framtida disposition.

Af Fattigvårdsstyrelsen förvaltade donationsfonders öfverlemnande till Drätselkammarens förvaltning.

c). *Särskilda andra af Drätselkammaren handlagda ärenden.*

Förteckningen af stadens fasta egendom blef under året kompletterad genom införande deri af skedda förändringar, hvarjemte stadens säkerhetshandlingar granskades och nödiga åtgärder till bevarande af stadens rätt i förekommande fall vidtogos.

Komplettering af fastighetsboken.

Granskning af säkerhetshandlingar.

Förutom i de fall, då Kammaren på vederbörande myndighets anfordran afgaf endast förklaring, blef stadens talan genom Drätselkammarens försorg vid domstol bevakad i ärenden, i hvilka staden var part eller annars hade något intresse att tillgodose.

Bevakande af stadens rätt i rättegångar, konkurser och taxeringsärenden m. m.

Uti sammanlagdt 40 fall godkände Drätselkammaren ingifna ritningar för tillernade husbyggnader och ändringar uti redan befintliga sådana å stadens arrendemarken, nämligen för 1 byggnadsföretag å Alkärr, 1 å Arabia, 2 å Backas, 15 å Berghäll, 1 å Broholmen, 2 i Djurgården, 2 å Djurgårdsvillorna, 1 å Fölisön, 2 å Humleberg, 1 å Kinnekulla, 3 å Mej-lans, 1 å Necken, 1 å Sörnäs, 2 å Taipale, 1 å Wallgård och 3 å Ås samt 1 byggnadsföretag å området invid Lappviksgatan.

Godkända byggnadsritningar.

¹⁾ Drks prot. den 8 april § 30. — ²⁾ Drks skrf. N:o 231 af den 25 nov. — ³⁾ Drks prot. den 23 dec. § 3.

Godkända borgesförbindelser.

Under året godkände Drätselkammaren inalles 33 borgesförbindelser för ingångna arrendeaftal, 4 för leveranser och entreprenadkontrakt och 1 för köpeskillingen för försäld tomt erläggande.

Utverkade och förnyade inteckningar.

Uti in summa 72 fall utverkade sig Drätselkammaren inteckning i tomter och byggnader, nämligen uti 56 fall för ingångna arrendeaftal och 16 fall för skuldsedlar å köpeskillingen för försälda tomter.

Drätselkammarens medlemmar.

Drätselkammaren bestod under året af Statsrådet G. M. von Christierson (ordf.), Hofrådet C. Nummelin (viceordf.), Bankdirektören L. von Pfaler, Bandirektörsassistenten Th. Frosterus, Grefve C. Mannerheim, Gårdsegaren K. R. Åström. Suppleanter voro Konsuln L. Krogius, Sekretären i Skolöfverstyrelsen O. Svibergson och Byggmästaren K. A. Nyberg.

Drätselkammarens sammanträden, antal ärenden m. m.

Drätselkammaren hade under året 57 sammanträden, af hvilka 52 ordinarie och 5 extra. Dervid handlades 1,264 diariiförda ärenden, af hvilka 112 voro beroende från de föregående åren samt 1,152 nya. Af dessa blefvo 1,090 befordrade till slut samt 174 beroende på vidare åtgärd. Anordningar utfärdades till ett antal af 2,264. Paragrafantalet i Kammarens protokoll uppgick till 1772 samt brefnummern till 269. Kontrakt affattades inalles 48, af hvilka 46 gälde legoaftal angående staden tillhöriga jordlägenheter, 1 byggnadsentreprenad och 1 materialleveranser.